

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Ercheint jeden Samstag — Verlag und Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark.. vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr. — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 41 — IV. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 14. Oktober 1944

Einzelpreis 10 Rpf

Spodnještajerci pred izbiro

Gauleiter Dr. Sigfried Uiberreither je v svojstvu šefa civilne uprave na Spodnjem Štajerskem izdal sledeči poziv:

Spodnještajerci!

Po zopetni združitvi Spodnještajerske z Veliko Nemčijo se je kljub vojni začela obnova v največji izmeri. Utrjeno je bilo v stiski se nahajajoče podeželje, delavec je prišel zopet do dela in kruha, njegova mezda se je v izravnavi z nemškim delavcem v Reichu bistveno zvišala in njegova kupna moč je večkratno narasla. Noben spodnještajerski kmet in noben spodnještajerski delavec ne more tajiti, da mu gre od aprila 1941 kljub vojni bolje, kakor kadar koli pod jugoslovanskim gospodvom.

Velika množica spodnještajerskega prebivalstva je to spoznala ter je voljna stati za Führerjem in Reichom.

Samo neznamen del temnih elementov se je že dalje časa družil s tujimi komunističnimi tolovaji, da bi tudi Spodnjo Štajersko pahnil v boljševiški kaos.

Zapeljani vsled lažnih gesel brezobzirne komunistične agitacije, so v zadnjih tednih mnogi Spodnještajerci pozabili vse tisto, kar je bilo zanje storjeno; zapustili so svoja delovna mesta, pričeli so hazardno igro s svojim življenjem, ostavljajoč svoje rodbine. Kljub nasprotnim izkušnjam so verjeli lažnjivim napovedim tolovajev, da bo Spodnja Štajerska 15. septembra, oziroma najkasneje 1. oktobra zasedena od boljševiških tolovajev in da je Nemčija itak že definitivno izgubila vojno.

Termini so minuli. Nemčija se brani z nezlomljeno močjo svojega odpora proti napadom svojih sovražnikov. Preko tega so v polnem teku tisti ukrepi, ki nam jamčijo za dokončno zmago.

Velika Nemčija je v zavesti svoje moči in v svoji velikodušnosti ohranila rodbine tistih, ki so odšli k tolovajem in s tem dvignili svojo roko zoper Reich. Znam, deci in staršem teh mož smo dajali i nadalje kruh.

S tem je sedaj konec, ker tega ni več mogoče zagovarjati v interesu narodne skupnosti.

V svrhu obrambe proti vsaki eventualnosti se vršijo trenutno na jugu in na vzhodu Štajerske (vključno Spodnje Štajerske) fortifikacijska dela. Vojska in eksekutiva sta že v zadnjih tednih prizadevali tolovajskim skupinam težke izgube in bosta tudi v bodoče neumorno in brezobzirno zasledovali te boljševiške zločince in jih porazili, kjerkoli se jih bo zasledilo.

Njihovim pomagačem pa, ki se nahajajo deloma pod pritiskom in deloma zapeljani vsled lažnjivih obljub pri tolpah, dajem poslednjo možnost. Da bi jih obvaroval pred bedo in stisko in končno pred uničenjem, sem izdal istočasno objavljeno odredbo o amnestiji.

Izrecno pa ugotavljam:

Kdor se do 31. oktobra 1944 ne povrne, mora računati s tem, da izgubi njegova rodbina domovino, streho in kruh, dočim se ga bo samega zasledovalo do zadnjega kot sovražnika države.

Spodnještajerci, ki si prišel vsled pritiska ali zapeljan s prave poti, imaš samo eno izbiro:

Ostaneš pri tolovajih, vzameš rodbini domovino ter jo pahneš v stisko in bedo, sam pa stojiš pred snegom in mrazom približajoče se zime, na koncu tvoje tolovajske eksistence pa zamore biti le sramotna smrt.

Ako se pa prebiješ nazaj in se povrneš v svojo domovino, imaš svoje zavarovano delovno mesto, redni dohodek in redno življenje v krogu svoje rodbine. Tako boš zopet v veliki nemški usodni skupnosti, ki bo kljub težini borbe končno zmagala.

Tvoja in Tvoje rodbine usoda je v Tvojih rokah:

Odloči se!

Gauleiter Dr. SIGFRIED UIBERREITHER
Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark

Odredba o amnestiji

Da bi se omogočil prisilno rekrutiranim in zapeljanim članom tolp povratek v redno življenje, odrejam sledeče:

§ 1

Kdor zapusti tolpe prostovoljno do 31. oktobra 1944 in se javi nemški oblasti, MU JAMČIM, DA NE BO KAZNOVAN, v kolikor se ni omadeževal s krvjo.

§ 2

Amnestiranec mora po prijavi pri nemški oblasti oditi po njenih navodilih na delo ali pa se mu more posredovati na lastno željo delo v področju starega Reicha.

§ 3

Medtem izvedeni ukrepi proti sorodnikom amnestirancev se anulirajo oziroma prekličejo.

§ 4

Amnestija se nanaša tudi na osebe, ki so doslej pod pritiskom podpirale delovanje tolovajev, v kolikor podajo o tem do 31. oktobra 1944 poročilo nemški oblasti.

Graz, den 1. Oktober 1944.

Gauleiter

Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark.

Svetli vzgled vpostavne pripravljenosti

Adolf Hitler vojnim prostovoljcem Hitlerjeve mladine — 70 odstotkov letnika 1928 se je javilo prostovoljno za vojsko

Hitlerjugend je v svojih iz srca prihajajoči izpovedi za vpostavo, potrebno za zmago Reich-a, postala v vedno večji meri gibanje mladih vojnih prostovoljcev. Volja do vpostave je bila v urah nevarnosti pri mladini vedno največja. V 6. letu osvobodilnega boja nemškega naroda, je postal v Hitlerjugend zajeti letnik 1928 prepričan, da dokaz morale in čiste nemške mladine.

Reichsjugendführer Axmann je javil Führerju v imenu te mladine, da se je 70 odstotkov letnika 1928 prostovoljno javilo pod zastavo. Vedno je bila želja Adolf Hitlerjeve mladine, v tej borbi za svobodo naroda ustvariti v njegovem duhu gibanje mladih prostovoljcev. Z vsakim letom ogromne borbe je naraslo število vojnih prostovoljcev. Ta pristna vojna prostovoljnost naše mladine bo živela v bojni morali na bojišču.

Adolf Hitler je odgovoril na to poročilo s sledečo poslanico na naslov vojnih prostovoljcev iz Hitlerjugend:

»Moja Hitlerjugend! S ponosom in veseljem sem vzel na znanje Vašo prijavo kot prostovoljci leta 1928. V uri, ko ogrožajo naša sovražniki naš Reich, ste podali svetli vzgled bojevitosti

mišljenja in fanatične pripravljenosti do vpostave in žrtvovanja.

Mladina našega nacionalsocialističnega gibanja je tako na fronti kakor tudi v domovini izpolnila, kar je narod od nje pričakoval. Na vzgledni način so vaši prostovoljci dokazali svojo trdnost in nerazrušljivo voljo do zmage z dejanjem v divizijah »Hitlerjugend«, »Großdeutschland« in v ljudskih grenadirskih divizijah.

Spoznanje o potrebi našega boja napolnjuje danes ves nemški narod, predvsem pa njegovo mladino. Znani so nam neusmiljeni uničevalni načrti naših sovražnikov. Vedno fanatičneje se bomo radi tega vojskovali v tej vojni za Reich, v katerem boste nekoč častno delali in živeli. Vi kot mladi nacionalsocialistični borci pa morate ves vaš narod prekosit v vztrajnosti, žilavosti in nezlomljivi trdoti.

Plačilo za žrtve naše junaške mlade generacije pa bo vodilo k zmagi, k ponosni in svobodni bodočnosti našega naroda in nacionalsocialističnega Reich-a.

Adolf Hitler l. r.

ne bo hotela ali niti ne bo mogla ganiti niti mezinem za Fince, Romune ali Bolgare. V teku moskovskih razgovorov je Churchill Stalinu še enkrat potrdil samo to, kar mu je že koncem novembra 1943 obljubil v Teheranu: Da sta Anglija in Amerika pripravljene, izročiti Evropo boljševikom brez kakršnih koli pogojev.

15. september in drugi zamujeni termini

Odkar rovarijo pri nas komunistični tolovaži in vrši na našem lepem štajerskem ozemlju takozvana »osvobodilna fronta« svoje pogubonosno delo, živijo od napovedovanja lažljivih terminov, od farbanja lahkomišelnih moških in žensk ter od razširjanja zvitihi in neresničnih vesti. To nepošteno postopanje, vzporedno s pogubonosno gojditvijo, je opazili že od poletja 1941. Nešteto število lahkovernih Stajercov so že spravili v pogin in uničenje. Laži in neizpolnjive obljube so orodje komunistov za doseg edinega cilja: krvavo svetovno revolucijo.

Komunistični tolovaži se kar cedi obljubi in stavljanja terminov. Ljudem obljubljajo raj na zemlji, prinašajo pa kri, solze in muke. Se bolj zanimivi in značilni so njihovi termini. »V 14 dneh, v treh tednih bo drugače, takrat pride Stalin. Nemčija bo premagana in mir je tukaj. To so trobentali že pred tremi leti. In kaj se je uresničilo: Prav nič, in se tudi nikoli ne bo.

Višek komunistične farbarije in OF-arske potegavščine pa je bil letošnji 15. september. Kaj vse so komunistični banditi za ta dan napovedovali! Divja in lažnjiva agitacija je ljudstvo do skrajnosti zmešala. Za 15. september so napovedovali siguran razpad Nemčije 15. septembra — tako so dejali — bodo tolovaži zasedli mesto Cilli. 15. septembra — tako se je vrtila lažnjiva lajna tolovažev — bodo zasedli angleški padalec Savinjsko dolino. 15. septembra — tako so napovedovali v eni sapi — bo cela Štajerska »osvojenjena«. Od 15. septembra naprej — tudi to laž so si izesali iz prstov — ne bodo več vozili vlaki po štajerskih progah. 15. septembra bodo — tako se je glasil — prenehali obrati z delom in nekaj »generalštrajka« da bo pokazal moč OF. Po njihovem napovedovanju od 15. septembra dalje nikdo ne bi imel več živiliških kart. Do 15. septembra se je moral po njihovih napovedovanih javiti vsak Stajerc v gozdovih. Za 15. september je bil odrejen prevzem OF-oblasti na Kranjskem in Štajerskem itd. 15. september je bil za velik del ljudstva nekaj magični datum in ni manj kalo, da so nekateri znoreli. In res je bilo tudi takih, ki so verjeli tem lažljivim vestem, odhajajoč v gozdove v prepričanju, da se bodo že do 1. oktobra zopet vrnili k topli peči.

In kaj se je 15. septembra pravzaprav zgodilo? Niti ena izmed teh neumnih govoric se ni uresničila. Vera v 15. september je povzročila samo nešteto nesrečnih družin, katerih svojci so znoreli in jo mahali v šumo. Ostali pa so se cedili, in danes se že kesajo, da so se dali tako nafarbat od lažnjive tolovaške agitacije.

Maček je tedaj zelo velik. Dobro je le, da se je ljudstvo zdrnilo in uvidelo, da tiči za vsemi obljubami samo komunistična laž in farbarija. Namen OF-arske agitacije je bil preslepiti Stajerce in jih tako še lažje pahnuti v nesrečo, ki jo pripravljajo komunistični tolovaži za ljudstvo z največjo vneto.

15. september naj bo vsem Stajercem v avatilo pred lažnjivo agitacijo komunistične druhali, ki hoče našo lepo štajersko domovino pehniti v nesrečo.

□ Anglo-ameriške težave v Franciji. Dopisnik angleškega lista »Observer« piše, da morajo Anglo-Amerikanci sedaj premagati prometne težave. Najhujše vprašanje so dolge suhozemne zveze v Normandiji — tako ugotavlja »Observer« — so imeli prednost bližje črte Anglo-Amerikanci, sedaj pa imajo to prednost Nemci.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner, Haupt-schriftleiter: Friedrich Golob; alle in Marburg/Drau, Badgasse 8

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugsgebeldes.

Vse roke za boj in zmago

Važno je samo tisto delo, ki služi vojni in vojskovanju — Vojaški zdravniki za civilno prebivalstvo — Nadaljnji ukrepi za totalno vojno vpostavo

Koncem preteklega tedna je objavil Reichsminister dr. Goebbels v svojstvu Poverjenika Reich-a za totalno vojno vpostavo celo vrsto novih ukrepov, ki naj prištedijo delovne roke in borce za oboroževalno industrijo ter za fronto. Uvodoma ugotavlja dr. Goebbels, da je postala zdravniška oskrba civilnega prebivalstva vsled pomanjkanja civilnih zdravnikov in stopnjevanja letalskega terorja v zadnjem času težavna. Da bi se podprlo preobremenjene civilne zdravnike in omogočilo zdravniško oskrbo prebivalstva, se bo sedaj na podlagi tozadevnega povelja šefa vojne sanitete pritegnilo v domovini delujoče vojaške zdravnike daljnosežno tudi za zdravniško oskrbo civilnega prebivalstva. V vojnih lazaretnih bodo uredili ordinacijske ure za civilno prebivalstvo v smislu ambulatorjev. Kjer to po lokalnih okoliščinah ni možno, se bodo vojaški zdravniki v razširjenem obsegu vpostavili poleg njihove službe za oskrbo civilnega prebivalstva.

Kakor je dr. Goebbels nadalje sporočil, se kon-

gresi, v kolikor niso neposredno važni za vojskovanje, za časa trajanja vojne ne bodo več vršili. Podeljevanje redov in častnih znakov za predstavnike civilnega življenja se bo omejilo. Po Führerjevi odredbi se do konca vojne ne bo več podeljevalo »Adlerschild des Deutschen Reiches« in »Goethemedaille für Kunst und Wissenschaft«, istotako tudi ne naslovov. Podeljevanje redov in častnih znakov za vojne zasluge (E. K. in Kriegsverdienstkreuz) ostane nedotaknjeno.

Tekoči ukrepi za totalno vojno vpostavo predvidevajo tudi omejitve vprašalnih pol v svrhu poenostavljenosti statistične organizacije. Na ta način naj se razbremenijo upravo in javnost.

Mimo tega je vodja strankine pisarne, Reichsleiter Martin Bormann, ukrenil v okviru stranke vse potrebno za totaliziranje vojne. V stranki bodo opravljali samo še tista dela, ki služijo neposredno vojni vpostavi. Med drugim se bo v zimskem polletju 1944-45 omejilo cestne zbirke za WHW na tri zbirke.

Churchill in Eden v Kremliju

Nove koncesije ustrežljivih Angležev

V ponedeljek sta prispela angleški premijer Winston Churchill in njegov zunanji minister Antony Eden v spremstvu 50 vojaških in diplomatskih sodrušnikov, med katerimi se je nahajalo nič manj kakor 20 tainic, v Moskvo. Med spremljevalci se nahajata tudi maršal Brooks in general Ismay, Churchill-ov namestnik Attlee je v spodnji zbornici že preje v zvezi s tem potovanjem izjavil, da je smatral Churchill-ove razgovore s Stalinom kot »nadaljevanje sestanka angleškega premijerja z Rooseveltom v Quebecu ter da se ta sestanek vrši s polno pritrditvijo severno-ameriške vlade«.

Roosevelt sedaj ne more zapustiti teritorija Zedinjenih držav, ker ne gre da bi svoje volilne izgledne obremenjeval z novimi koncesijami boljševikom. Radi tega bo moral ameriški poslanik v Moskvi, Harriman, podpisati menice, ki jih bo Stalin ob prvi priliki prezentiral Beli hiši.

Kakor poroča radio Moskva, je Stalin sprejel Churchilla v navzočnosti Molotova k prvem razgovoru. Temu razgovoru sta prisostvovala tudi zunanji minister Eden in angleški veleposlanik v Moskvi, Sir Archibald Clerk. Dopisnik neke angleške dopisne agencije je v zvezi z moskovskim sestankom izvedel, da Churchill Stalinu nima poročati samo o razgovorih v Quebecu, temveč, da je še vse polno vprašanj, ki živo zanimajo vse tri velesile. Eno izmed teh vprašanj utegne biti vprašanje Poljske; kockali bodo pa tudi glede usode baltičnih držav. Finske, Romunije in Bolgarije. Gre torej za usodo tistih malih evropskih držav, ki so šle na anglo-ameriške limanice s tem, da so obrnile Nemčiji hrbet ter se skušale izmuzniti iz vojne. Njihova usoda je že zapetena. Anglija, ki je baje radi nedotakljivosti Poljske izzvala to vojno, je poljski narod že davno izročila boljševiški samopašnosti. Ta ista Anglija

Ukrepi proti Mannerheimovemu izdajstvu

Na severnem Finskem je prevzel eksekutivno oblast Generaloberst Rendulic

V nadaljevanju svojega, dne 2. septembra 1944 napram Nemčiji izvršenega izdajstva, je finski državni predsednik in vrhovni poveljnik finske vojske, maršal Mannerheim, nedavno izdal povelje svojim četam, naj streljajo na nemške čete. Do 29. septembra so se vršile nemške umikalne operacije na severnem Finskem nemoteno, odleli pa so se začeli prvi večji napadi finskih čet na nemške odrede. Še 18. septembra je vrhovno poveljstvo nemških čet na severnem Finskem izrecno izjavilo, da nemška vojska kljub izdajstvu sedanjih oblastnikov v Helsinkiju ceni finski narod in finskega vojaka po triletnem vojnem zavezništvu ter da nemški vojak štiti in varuje na finskih tleh finsko življenje in lastnino. Finci so pod vodstvom sovjetskih komisarjev napadali nemške vojake, pri čemer so padli nemški vojaki oziroma prišli v ujetništvo. V švedsko-finskem obmejnem mestu Tornio so Finci ujeli ranjence v nekem nemškem lazaretu ter zadržali neki lazaretni vlak z nemškimi težkimi ranjenci. Bilo je več takih napadov, ki jih pa radi pomanjkanja prostora ne moremo opisati v podrobnostih.

Nemško vrhovno poveljstvo je iz takega zadržanja finske armade izvajalo potrebne konsekvence. Počeni s 4. oktobrom je vrhovni povelj-

nik nemških čet na Finskem, Generaloberst Rendulic, prevzel vrhovno eksekutivno oblast v omejenem področju. Finske oblasti lahko nadaljujejo svoje upravno poslovanje, vendar se imajo pokoravati odredbam nemških vojaških oblasti. Finsko civilno prebivalstvo, ki se lojalno podreja nemškim ukrepom, stoji tudi nadalje pod nemško zaščito. Finska lastnina ostane zavarovana. Finska marka je v prometu med prebivalstvom in nemškimi oblastmi plačilno sredstvo po dose- danjem tečaju. Nemško vodstvo je nadalje poskrbelo za to, da se evakuacija civilnega prebivalstva na begu pred boljševizmom vrši nemoteno kot doslej. Vse finske čete, poveljstva in vojake, ki se nahajajo za hrbtom bojne fronte nemške planinske vojske, se razorožuje in internira. Ker gre pri tem za vojake, ki niso zakrivali nikakih sovražnosti proti nam, se z njimi ne bo postopalo kakor z vojnimi ujetniki. Njihova razorožitev in aretacija se vrši v sporazumu z lokalnimi finskimi oblastmi. Da finsko civilno prebivalstvo in finsko vojaštvo v Lapland-u ne bi občutilo za ukrepe svoje vlade in svojega vodstva maščevanja, so nemški protiukrepi zmerni in brez vsake trdote.

stradani, tako, da v ogledalu nismo spoznali samega sebe.

Pod zaščito nemškega reda nam je postalo topleje. Dobili smo za jesti ter za kaditi, obenem pa so z nami pošteno postopali. Nikdo nas ni sramotil, češ, da smo »psi« in »svinje«, kakor je to bilo pri tolovajih. Sele sedaj smo začeli ceniti pravo svobodo. OF nam ne prinaša nič drugega, kot boljševisko suženjstvo. Za tako suženjstvo pa se Spodnještajerci lepo zahvaljujemo.

Komunistično »osvoboditev« mora vsakdo sam doživeti. Sele tedaj bo pravilno cenil mirno in varno življenje v redu nemške države.

Slomškovo sliko so oskrunili

Znano je, da komunistični tolovaji silno radi taje svoje brezbožništvo, češ, da je pod njihovo vladavino vsako izpovedovanje vere svobodno in da štitijo vero in duhovnike. Dejstva govore drugače. Na Kranjskem so pobili 39 duhovnikov in razrušili 59 božjih hramov. Kako besno pa Stalinski priganjajo mrzijo Boqa, cerkev in vero, nam prikazuje ta s erpom, kladivom in sovjetsko petokrako zvezdo omadeževana slika svetniškega škofa Antona Martina Slomška. Nekdaj je ta velika stenska slika visela v ljudski šoli v St. Vidu pri Stični. Ob pogledu nanjo, so se učenci spominjali lepih nauk. Brezbožniško barbarstvo komunističnih tolovajev dokumentira oskrunjena slika škofa Slomška v ljudski šoli v St. Vidu pri Stični.

Spodnještajerci!

Ali že veste, da so komunistični tolovaji OF okrutno umorili, oskrunili in do smrti mučili:

30.000 kmetov, delavcev, mož, žena in otrok? Isti tolovaji so upepelili 2000 kmetijskih hiš in

900 vasi, razstrelili in razrušili so

250 šol, uničili in oskrunili

56 cerkva, obenem pa na nečloveški način umorili

39 duhovnikov.

Spodnještajerci! Tu imate pravi obraz OF-arskih tolovajev, ki vas vabijo z lepimi besedami in praznimi obljubami, da bi vas tem sigurneje uničili.

Vsak pošten in domovni zvest Spodnještajerc dela in se bori za Adolf Hitler-ja in Nemčijo, kajti samo Nemčija mu jamči za svobodno, socialno in pošteno življenje.

Plačilo za „osvoboditev“

Spodnještajerci kot delovni sužnji OF na Dolenjskem

Na Dolenjskem, ki jo imajo komunistični tolovaji že dalje časa zasedeno, je prebivalstvo že doslej doživelo blagor komunistične »osvoboditve«. Tu so na tisoče marljivih kmetov z ženami in deco pomorili, oskrunili, mimo tega pa še pregnali iz posestev. Vse to pa samo radi tega, ker so odklanjali komunizem in ohranjali zvestobo rodni grudi in domovini. Obširna področja Dolenjske so razrušena, vasi požgane, cerkve oskrunjene in porušene, duhovniki pobiti. Ljudje, ki so še preostali, živijo v strahu pred bodočnostjo, v bedi in stiski, brez soli, kruha in tobaka. Preklinjajo OF in komunistično »osvoboditev« ter si želijo samo še to, da bi lahko v miru in redu nadaljevali svoje delo.

Da bi spravili v razrušeno in razredčeno Dolenjsko vsaj nekaj novega življenja, spravljajo komunistični tolovaji iz Spodnje Štajerske moške razne starosti s svojih posestev in delovnih mest na Dolenjsko. Kot delovne sužnje jih spravljajo komunistični tolovaji v prisilna taborišča, kjer morajo delati ob najhujših pogojih. Znano je, da so morali spomladi prisilno rekrutirani Spodnještajerci na Dolenjskem vleči pluge in orati trdo, kamenito zemljo. Priganjali so jih z bičem kakor sužnje. Trdo delati ob nezadostni hrani. To je bilo plačilo za »osvoboditev«. O teh prisilnih delovnih metodah OF po boljševiškem vzoru ter o proslulih prisilnih delovnih taboriščih se že dolgo govori tudi na Spodnjem Štajerskem. Toda Spodnještajerci so morali občutiti šele na lastni koži, dokler niso spoznali OF kot dobro krinko komunistične stranke. Tako so spoznali sramotne namene tolovajev, okupirati tudi Spodnjo Štajersko ter uporabiti prebivalstvo kot delovne sužnje.

Nedavno je pobežnilo 200 prisilno rekrutiranih Spodnještajercev ob prvi priliki ter se zopet vrnilo. Može so veseli, da so ušli temu bednemu pustolovskemu življenju in da zopet lahko v miru gredo za svojim delom. Težko je opisati, kaj vse so posamezni spodnještajerski kameradi doživeli v kratkem času svojega prisilnega tolovajskega življenja. Vsi so dejali soglasno: »Tako slabo nam v Nemčiji nikdar ne more iti, da bi kedar koli začutili hrepenenje po taki »osvoboditvi« ali po takem življenju po gozdovih.

Rudar Karl T. (Kreis Cilli) pripoveduje: »Čim sem prišel iz rudnika, so me že porabili tolovaji. Nisem imel niti časa da se preoblečem. Skozi

Hudičevo grabo so nas gnali v Lichtenberg, kjer smo se odpočili. Za jesti seveda ni bilo nič. Tolovajem je morala neka kmetica skuhati kurjo juho. Drug kmet je moral prinesiti kruha in pi-jace. Mi Spodnještajerci pa nismo smeli pobirati niti jabolk pod drevesi, da bi si potolažili želodec. Z gladom so nas hoteli »omehčati«. Ob mraku so nas gnali v Ruperti, kjer smo bili dva dni skriti. Za jesti so nam dali tanko koruzno juho in nekaj mesa, ki so ga ukradli pri okoliških kmetih. Korakali smo v glavnem ponoči ob ostrih stražah. Vsak dan so nas pitali s političnimi predavanji. Konec je bil vedno sledeči: »Nemčija je vojno že izgubila. Septembra je konec vojne in ob trqatvi so vsi Spodnještajerci doma«. Teja pa nikdo ni verjel.

Cez par dni se je silno občutilo pomanjkanje tobaka. Mi nismo imeli tobaka, toda tolovaji tudi ne. Nato je prišel na pomoč »tobačni oddelek«. Naloqa teh tolovajev je bila, zbiranje listja po šumi. To listje so sušili ter nekako »preparirali«. Mi nismo dobili ničesar. Teh deset dni pri tolovajih je bilo za nas nastrašnejših v našem življenju. Hrana je bila večinoma nesoljena. Kruha sploh nismo nikdar videli. Pripovedovali so, da je kruh zelo redka stvar. Tudi na Dolenjskem, kjer je še nekaj kmetov, baže ni več kruha. Tam primanjkuje soli in drugih dobrin, ki se jih na Spodnjem Štajerskem lahko kupi v vsaki trgovini.

Pod Wachbergom smo taborili v neki vasi. Komandanti, politkomisarji in »tovarišice« so spali v kmetijskih hišah, mi pa smo morali prenočiti na prostem, naslanjajoč se na drevesa. Bilo je strašno mrzlo. Dva dni in tri noči je neprenehoma deževalo. Od mnovega korakanja so bile noge popolnoma oquljene. Ko smo slišali, da pridemo na Dolenjsko na delo, smo že vedeli kakšna usoda nas čaka. Ker nismo hoteli postati delovni sužnji OF, smo sklenili, da bomo ob prvi priliki pobežnili. Dolgo ni bilo nikake ugodne prilike.

Končno smo prišli do Save. Pri Siegersbergu so nas spodili v deročo reko kakor živino. Voda nam je bila kmalu do vratu. Naenkrat je padlo več strelcev. Nastala je nepopisna panika. To paniko smo izkoristili ter pobežnili. V Lichtenwaldu smo prišli zopet med ljudi. V teh desetih dneh smo na zunaj postali tolovaji. Bili smo neobriti, zamazani, razcapani, polni uši ter se-

Mučeništvo Mateja Zmrzlikarja

Grozoviti doživljaji gorenjskega fanta med tolovaji — Z vsemi sredstvi proti komunistični kugi

Kjer mislijo komunistični tolovaji, da imajo oblast že trdno v svojih rokah, odpadejo v njihovi vrstah vsi pomisleki in takrat pokaže OF svoj pravi obraz. To doživljajo sedaj na lastni koži dnevno in ob vsaki uri tudi Gorenjci, ki so splošno verjeli mikavnim geslom OF, toda prav kmalu so spoznali prave namene za krinkaneega komunizma.

To je vzrok, da so tudi danes najboljši sinovi Gorenjske med kranjskimi domobranci, čijih boj velja komunističnim tolovajem in njihovim pomagacem do uničenja.

Slikarski pomočnik Pavle Bajda iz Kranja je bil splošno od tolovajev prisilno reputiran. Možakar se nahaja sedaj pri kranjskih domobranci. Pretresljivo je njegovo poročilo o okrutnih morilnih metodah OF. Njegovo poročilo je obenem poziv rojakom, naj se z vsemi sredstvi bore proti komunistični kugi. Evo njegovega poročila:

»Kot slikar sem bil zaposlen v Kranju pri moštru Karlu Krofku, stanoval pa sem na Prebacevem. Dnevno sem se vozil od doma v službo in nazaj. Ko sem se 20. februarja 1944 vračal s kolesom domov, so me prijeli na cesti oboroženi tolovaji ter me prisilili, da sem jim sledil. Kot prisilni mobiliziranec sem moral ostati pri njih v gozdu. Tu sem imel priliko opazovati njihova dela. 20. aprila se mi je posrečilo zbežati. Sedaj sem pri domobranci v Kranju z namenom, da se bom boril proti komunističnim tolovajem za pravico in zemljo.

Tolovajska skupina je štela 16 mož. Bila je to Varnostna obveščevalna služba četrtega rajona. Zadrževala se je v gozdovih okrog Vokelj, občina Senčur pri Kranju, terorizirala prebivalstvo, ropala pri kmetih ter izvršila mnogo umorov.

Eden izmed teh težkih zločinov je bil tudi grozovit umor Mateja Zmrzlikarja.

Matej Zmrzlikar je bil okrog 35 let star, sin posestnika Matevža Zmrzlikarja iz Hrstja pri Kranju. Istega dne kakor mene, so tolovaji prisilno mobilizirali tudi njega ter naju oba dodelili isti skupini. Zmrzlikar ni mogel prikriti domotožja, bil je otožen in molčeč ter najraje sam. To so opazili tolovaji, in ker so smatrali, da namerava pobegniti, so ga hoteli poslati k »brigadi«. Zmrzlikar je slutil svojo usodo ter je hotel zato tudi res pobegniti. Prosil je komandanta, bivšega natakarkarja pri Gabrijelčiču na Brezjah, ki se v gozdu skriva pod izmišljenim imenom »Slavko«, naj mu dovoli oditi v kuhinjo, ki je bila oddaljena okrog 500 m, po obleko, ki jo ima tam. Komendant mu je dovolil, vendar mu je dal »zanesljivega« spremljevalca-paznika. Radi dima, ki bi mogel izdati taborišče, je bila namreč kuhinja oddaljena. Med kuhanjem so se navadno zadržali banditi v kuhinji, kjer sem bil jaz zaposlen kot kuhar. Ob dveh popoldan sta oba odšla nazaj v taborišče. Med potjo je zaprosil Zmrzlikar svojega spremljevalca, naj mu dovoli, da bo opravil svojo potrebo. Slednji je privolil, vendar, ker je imel nalogo Zmrzlikarja eventualno že topot ustreliti, je napolnil puško. To je Zmrzlikar opazil, skočil

v grmovje in pobegnil. Spremljevalec je hotel streljati, toda prvi in drugi naboj sta odpovedala. Ko se je pri tretjem poskusu puška izprožila, je bilo že prepozno, kajti Zmrzlikar je bil že v grmovju in za ovinkom ter ni bil zadet. Bežal je v smeri proti Kranju. Imel pa je nesrečo. V goščavi je naletel na manjšo gručo oboroženih tolovajev, ki so bili na lovu. Banditi so ga takoj ustavili, prijeli in ga odvedli v taborišče. S tem je bila njegova usoda dokončno zapečaten. Na kratko ga je zaslišal politkomisar, ga grdo ozmerjal, nato pa dal privezati za roke k drevesu, tako, da je dobil roke in prste popolnoma modre ter ni občutil z njimi ničesar več.

Naslednjega jutra — na velikonočni ponedeljek — je dobil zajtrk, nato pa ga je na komendantov mišljaj odvedla skupina sedmih tolovajev, od katerih si je prej vsak urezal v grmovju debelo gorjasto. Po štirih urah so se vrnili s krvavo Zmrzlikarjevo obleko. Voditelj krvnikov je izjavil sedaj dobesedno: »Pes ni hotel crkniti, imel je dvojna prsa«.

Zmrzlikar je bil velike in močne postave. Kakor so pripovedovali ostali krvniki ter zverine v človeški podobi, je zelo trpel ter umrl šele po štirinurnem mučenju. Da bi mu še povečali njegove bolečine, so ga ubijali počasi. Najprej so ga pretepali z gorjastimi po vsem telesu. Ko je padel v nezavest, so ga pustili nekaj časa, ko pa je prišel zopet k sebi, se je pričela zločinska igra znova. Ko še ni bil mrtev, so ga pričeli obdelovati z rovnico, katero so prinesli seboj. Ker je pričel glasno vpiti, mu je eden izmed tolovajev z dlanjo zaprl usta, tako, da nesrečnej ni mogel niti dihati. V smrtnih bolečinah in krčih je ugriznil Zmrzlikar tolovaja v roko tako močno, da je slednji ni mogel oprostiti. Da bi pomagal svojemu tovarišu, je nek tolovaj porinil nesrečni žrtvi bajonet v usta, ga zavrtel ter na ta način s silo odprl usta. Pri tem mu je izbil nekaj zob. Vse to pa še vedno ni zadostovalo. Tudi strel iz 6,5 mm pištole ni prinesel nesrečnejzu odločilne smrti. Da se s ponovnim streljanjem tolovaji ne bi izdali, so pričeli z gorjastimi in rovnico z nova obdelovati svojo žrtev, dokler končno ni bilo v njej več znaka življenja. To satansko mučenje je trajalo tri in pol ure. Truplo so pustili ležati na mestu zločina dva dni, nato so ga zagrebli.

Takšna je usoda, katero pripravljajo vsakemu Gorenjcu v Moskvi izšolani komunistični morilci in zločinci, ki se boje le dnevne svetlobe ter dela. Opisani zločinski umor je le eden izmed tisočih, ki so jih te zveri povzročile nad neoboroženimi ter poštenimi kranjskimi rojaki.

Gorenjci! Presodite sami! Ali hočete z morilci v sigurno smrt in pogin, ali pa z močno in urejeno Veliko Nemčijo v lepšo bodočnost! Pomagajte oblasti in domobranci pri uničevanju in iztrebljanju komunistične kuge!

To Vam pravim, ker sem sam doživel vse strahote v gorenjskih gozdovih!

Pavle Bajda.

še je pa s pranjem perila, ker nekateri tovariši sploh nimajo spodnjega perila, ampak so oblečeni samo v vrhno obleko. Perila zelo manjka v naši brigadi. Brigadni intendant je star partizan, toda zelo težko se znajde. Naša edinica se nahaja na najboljšem terenu, vendar zelo slabo živimo. Neslano smo jedli en mesec.

Nato prihaja poročilo k oceni štaba brigade: »Komendant Drago Jerman je vojaško izvežban, v borbi se hitro znajde. Ovira ga pri delu to, da je vedno bolan. Načelnik štaba je aktiven in se zanima za vse, je pa pre malo energičen in samoiniciativen.«

Poročilo tajnice Komunistične partije obravnava delo brigade in vseh višjih funkcionarjev, tudi politkomisar (ki mu je Sajetova namestnica) ni izvzet. Iz poročila je lepo razbrati, kako ravna tajnik komunistične partije z ostalimi figurami, ki jih postavlja partija. Vse je podrejeno tudi v nižjih edinicah tajnikom Komunistične partije, ti pa ravnaajo z vsemi tako, kakor s pokornimi šolarčki.

Velike izgube tolovajev

Hd. Bojna skupina vojske je v noči od 5. na 6. oktober iznenada zaustavila neko močno tolovajsko skupino v področju Ober-Rastwald. Na najožjem področju zbrano močno tolovajsko skupino so obstreljevali med drugim s težko artilerijo in metalc, tako da je imela največje izgube. Ugotoviti se je moglo več kot 200 mrtvih tolovajev. S tem uspešnim udarcem omenjene bojne skupine vojske sta bili dve edinci te tolpe popolnoma razbiti.

Neizprosno se nadaljuje boj proti komunističnim tolovajem.

„Osvobodilni boj“

Je do danes zahteval življenj 40.000 fantov, mož, žena in otrok.

Pod tem naslovom priobčuje glasilo Narodnih varnostnih straž na Primorskem tehten in prepričujoč članek, v katerem nazorno prikazuje uničujoče početje komunizma in njegove OF. V članku čitamo med drugim:

»Samo nesrečo kličejo — nad bedni narod moj — potlej predrzno vičajo osvobodilni boji... Tako toži spreobrnjenec, ki je na lastni koži občutil vso zlačenost početja slovenskih komunistov, ki so pod krinko »osvobođenja« priklicali nad naš narod tolikšno gorje. Ali vodi OF zares »osvobodilni boj«? O tem bi bilo škoda izpustiti vsako besedo; saj dejstva sama dovolj jasno govorijo. Vprašajmo se le, ali je ta lažni »osvobodilni boj« kaj koristil našemu ljudstvu! Ogledajmo si zgolj njegove posledice, pa že imamo odgovor. Do danes je zahteval to »osvobođenje« nad 40.000 življenj fantov, mož, žena in otrok, na tisoče pobabljenec, na stotine upepeljenih vasi in na tisoče razdejanih in požganih domov. Naši prostorni gozdovi so posekani, polja opustošena, šole, prosvetni in gasilski domovi porušeni itd. In končno največje zlo: ta »osvobodilni boj« nas ni rednil, temveč je ustvaril med našim narodom prepad, ki je tako poln mučeniških slovenskih trupel, da ga ne bo mogoče več z dobro besedo premostiti. Ta prepad razdvaja slovenski narod v njegovih najusodnejših dneh in ogroža že sam njegov obstoj.

To so torej posledice tega »osvobodilnega boja«, posledice, ki z dneva v dan večajo gorje slovenskega naroda. In kaj smo prejeli za te ogromne žrtve? Revolucijo, krvavo komunistično revolucijo, ki je sprožila krvavo bratomorno vojno...«

Članek zaključuje z jedrnatim ugotovitvijo: »Početje komunističnih zločinov ni povzročilo slovenskemu narodu zgolj nešteto krvnih in tvarnih žrtev, temveč resno ogroža narodovo bodočnost. Zadnji čas je zato, da se tega zavé prav ves narod ter z vso močjo udari po teh mednarodnih izkoreninjenjih!«

□ 1.500.000 romunskih delovnih sužnjev zahlevajo boljševiki po švicarskih vestih iz Ankare. V Romuniji je ta vest vzbudila silno paniko, ker so to točko pogojev premirja do zadnjega prikrivali romunskemu narodu.

Pritožuje se nad novinci iz Štajerske...

Tajnica komunistične stranke nadzira vse od desinfekcije do poveljevanja

Štabov komunističnih »brigad« ne nadzira samo najvišji forum, t. j. centralni komité Komunistične partije. To je že stara in priznana resnica, ki je ne taje niti komunisti, pa tudi nekomunisti v OF jo priznavajo.

Odvisnost celokupne OF in njene »vojske« od partije gre tako daleč, da je vse delo štabov edinic postavljeno pod nadzorstvo tajnikov komunistične stranke. Ti tajniki morajo stalno odajati poročila vodstvu stranke o delu edinic, katerih nadzorstvo jim je zaupano. V poročilih ocenjujejo svoje komandante in navidez predpostavljene, kakor da so vsi ti njih podrejeni. Tajnik komunistične partije v neki vojaški edinci je

najvišji nadzorni organ edince, ne glede na to, kakšen položaj mu pripada v vojski.

V roke nam je padlo poročilo tajnice komunistične partije v XII. brigadi, namestnice politkomisarja. To je proslula Mimi Sajetova. V poročilu ocenjuje člane KP-brigade, delo SKOJ (ki »je v naši brigadi slabo«), uspeh političnih ur, kulturno delo (»ki je zelo pomanjkljivo«). Pritožuje se nad novinci iz Štajerske, prisilnimi rekrutiranci, ki go zelo »nezanesljivi«. Tajnici se zdí čudno, zakaj mora ravno njihova brigada dobivati take novince, nato pa še ocenjuje najvišje funkcionarje brigade.

O hiqijeni pravi: Desinfekcija se izvršuje. Slab-

Srditi nemški odpor na zapadu

Težki boji za mesto Aachen — Velike izgube anglo-ameriških čet na vseh odsekih zapadne fronte

Pretekli četrtek so se nahajale nemške čete ob belgijsko-holandski meji ter ob reki Maas v silovitih bojih s kanadskimi in angleškimi odredi, ki so se sproti ojačevali. Dočim je sovražnik pri Turnhoutu pridobil nekaj ozemlja, so nemške čete preprečile njegov sunek v Tilburg. Pri Ubachu so Amerikanci po masiranih napadih nekoliko razširili svoj vdor. Dočim so se v četrtek pri Metz vršili le lokalni boji, so naše divizije v gozdu Parroy ter v zapadnih Vogezih v težkih bojih obdržale svoje postojanke proti številnim napadom 7. ameriške armade. V protinapadih je bil sovražnik zavržen tam, kjer mu je uspel kak vdor. — Zaman so se v srednji Italiji zaganjali odredi 5. ameriške armade proti nemškim postojankam v Apeninih. Izjavljalo se je tudi več sovražnih sunkov ob jadranski obali. V četrtek so Amerikanci bombardirali München, kjer je nastala škoda na poslopih, kulturnih spomenkih, javnih zgradbah itd. Obramba je zbila 21 sovražnih letal.

Iz petkovnega poročila je bilo razbrati, da je sovražnik severno od Turnhouta s novimi ojačenimi poskušal prodreti proti Tilburgu, vendar se je to ponesrečilo. Izredno težki boji so se razvili pri Wageningen, kjer so naše divizije z vzhoda in zapada v napadu zoževale sovražno mostišče. Južno od Geilenkirchena je sovražnik obnovil svoj napad, vendar je bil zaustavljen v takojšnjih protinapadih. Tu je bilo v dveh dneh uničenih 40 sovražnih tankov. Med mestoma Epinal in Lure je poskušal sovražnik na široki fronti vdreti v naše postojanke na obronkih zapadnih Vogeov. Ti močni napadi pa so bili povsod razbiti ali zastavljeni v protinapadu. — London je bil zopet tarča povračilnega ognja V-1. — V srednji Italiji je sovražnik po močni artilerijski vpostavi skušal na obeh straneh ceste proti Bologni predrati naše planinske postojanke, da bi vdrl v dolino reke Po. Vsi ti sovražni napadi so bili na raznih odsekih v težkih bojih razbiti. Istotako so se izjavili vsi sovražni sunki na jadranski obali. — Anglo-ameriški terorni bombniki so v četrtek bombardirali Münster in Köln, istotako pa tudi Wilhelmshaven, Dortmund, Koblenz in Rheine. V noči na 6. oktober je bilo mesto Saarbrücken cilj angleškega terornega napada. Posamezne bombe so padle na Berlin. Zbitih je bilo 19 letal, med njimi 14 štirimotornih bombnikov.

Pri mestu Brügge so se po sobotnem poročilu izjavili napadi Kanadčanov. Ker je izgubil sovražnik tu nad 300 tankov v času med 29. septembrom in 6. oktobrom, so se sovražni napadi ob belgijsko-holandski meji zmanjšali glede jakosti. Severno od Anversa pa je sovražnik vzdrževal svoj pritisk. Severno od Baarle-Nassau-a so bile zaustavljene v protisunku sovražne tankovske napadne konice. Pri Wageningen so nemški napadi pridobili na terenu, obenem pa so se izjavili angleški protinapadi. Južno od Geilenkirchena se je medtem stopnjevala silovitost sovražnih napadov. Sprito nemške žilave obrambe je sovražnik dosegel nekaj lokalnih uspehov, izgubil pa je pri tem 69 tankov. Po zadka forta Drinat ob reki Mosel je odbila močne sovražne napade. Nemške čete so obenem očistile nove predele gozda Parroy. Na obeh straneh mesta Remiremont so se razvijali težki boji. — Tudi v petek so padale na London letede bombe. — V srednji Italiji se je zmanjšala silovitost bojev vsled poslabšanja vremena. — Terorni napadi Amerikancev so veljali mestom Berlin, Hamburg, Stralsund in Stettin, angleški odredi pa so bombardirali Dortmund in Bremen. Nad Reichom in nad zapadom je bilo zbitih 72 letal, med njimi 54 štirimotornikov.

V nedeljo je javilo poročilo vrhovnega nemškega poveljstva srdite boje v področju ob holandsko-belgijski meji. Velik boj severno od mesta Aachen pa je med tem trajal z nezmanjšano silovitostjo. Kljub močni artilerijski pripravi in vpostavi letalstva, so se Amerikanci zarili v boj za bunkerje in druga močno branjena oporišča pred nemške postojanke. Dobro je napredovalo čiščenje gozda Parroy. Pri Epinalu je bila obkoljena neka sovražna bojna skupina. Sovražni pritisk na obeh straneh Remiremonta pa se je medtem ojačil. — Nadaljeval se je povračilni ogenj na London. — V Apeninih je pričela 7. ameriška arma-

da po težki artilerijski pripravi s svojim napadom. Sovražne čete so bile v protisunkih zavrnjene na svoja izhodišča. Na Rubikonu je neka višinska postojanka večkrat menjala posestnika. — Terorne bombe so padale na Kassel, Magdeburg, Merseburg in Bielefeld. Angleški bombniki so napadli mesto Emmerich, pa tudi Breslau in druge naselbine v Šleziji. Nad Reichom in zapadom je bilo zbitih 121 sovražnih letal, med njimi 75 štirimotornikov.

Po poročilu, ki je bilo izdano v ponedeljek, so se sovražni napadi na zapadni fronti v nedeljo razširili še na nadaljnje odseke. Medtem se je bitka v področju Geilenkirchen-Stolberg nadaljevala s stopnjevano srditostjo. Žilavi odpor v zvezi z močnimi protisunki naših divizij je po najtežjih bojih zaustavil sovražne tankovske odrede, ki naj bi bili prišli Aachen z dveh strani. Srditi boji so bili zabeleženi pri Nancy-u, prav tako pa tudi pri Remiremontu. Nemška oporišča v Atlantiku so bila zopet v ognju sovražne artilerije. Pred oporišči St. Nazaire-Lorient in La Rochelle so se razbili sovražni sunki. — Zopet so beležili povračilni ogenj nad Londonom. — V srednji Italiji so naše čete južno od Bologne v najtežjih bojih dosegale velik obrambni uspeh. Sovražnik je sicer zamoget mestoma vdreti v naše prve črte, vendar je bil takoj v protisunkih zavrnjen ali zaustavljen. V jadranskem obalnem odseku so se nadaljevali težki boji, premikajoč se vedno bolj v hribovski teren zapadno od jadranske obale.

Karte zu den Abwehrkämpfen zwischen Arnheim und Aachen.

Scherl-Bilderdienst-M.

Po torkovem poročilu se je težišče bojev v Holandiji premaknilo ob nemško mostišče južno od Westerschelde ter k dohodu otoka Beverland. Ob Leopoldovem prekopu so se zmanjšali spvražni napadi. Pri Breskensu so bile nemške čete v težkih bojih z izkrcanim sovražnikom. Pred otokom Beverland je bil zapahnen kanadski vdor. V področju Aachena se je situacija utrdila vsled nemških protisunkov. Južni rob mesta je bil očiščen sovražnika. Severovzhodno od Nancy-a so se naše čete hrabro upirale ameriškim napadom, uničujoč 31 sovražnih tankov. Težki boji, v teku katerih je imel sovražnik velike izgube, so se

odigrali v gozdu Parroy ter na obronkih zapadnih Vogeov. Pri Dünkirchen in St. Nazaire so beležili močan artilerijski ogenj in uspešne spopade s sovražno premočjo. — Tudi v noči na 10. oktober je bil London v povračilnem ognju V-1. — Amerikanci so kljub poslabšanju vremena nadaljevali vzhodno od ceste Firenze-Bologna svoje poskusne prodore. Naše divizije pa so sovražnika zavrnile že na glavnem bojišču. Prav tako so se izjavili nadaljevalni poskusi 8. angleške armade, pritisniti na bok našega eksponiranega frontnega loka v hribih zapadno od jadranske obale ter na gornjem Rubikonu. — Terorni napad anglo-ameriškega letalstva so veljali mestom Schweinfurt, Mainz, Koblenz, Bochum in Wilhelmshaven. Zbitih je bilo 16 sovražnih letal.

11. oktobra je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da so Amerikanci kljub izredno krvavim izgubam prejšnjih dni žilavo nadaljevali svoje poskuse obkolitve mesta Aachen. Naše čete so se močnim sovražnim silam srdito upirale. Tudi jugovzhodno od Aachena so se v gozdovih pri Roetgenu razvili srditi boji. Na ostali zapadni fronti so se razvili siloviti boji zopet pri Nancy-u in pri gozdu Parroy ter na obeh straneh Remiremonta. — Očividno pod vtisom svojih neuspehov in izgub, so Amerikanci in Angleži v Apeninih ter ob jadranski obali izvrševali le slabotnejše, v ostalem pa brezuspešne napade. — Posamezna letala so v noči na 11. oktober metala svoje bombe na zapadno Nemčijo in vzhodno Prusijo.

12. oktobra je javilo vrhovno nemško poveljstvo, da so se vršili zadnje dni težki boji v mostišču južno od Westerschelde. Pri Breskensu izkrcani sovražnik je zadobil vsled artilerijskega ognja in protinapadov težke izgube. Suhozemni most, ki vodi v južni Beverland in ki so ga Kanadčani s svojimi močnimi napadi mimogrede prekinili, je zopet očiščen. V bitki za Aachen so naše čete v protinapadu potisnile ameriške odrede severno od Aachena v obrambo. Vzhodno od mesta je sovražnik po vroči borbi pridobil nekaj terena. V gozdu pri Roetgenu so zavrnili naši grenadirji opetovano napadajočega sovražnika. Od Metza do Epinala so bili zavrnjeni lokalni sovražni napadi, podprti deloma s tanki. Vzhodno od Remiremonta se trajajo boji z alžirskimi in marokanskimi odredi, ki so vdrl v naše postojanke. Ob atlantskih oporiščih je bilo rad slabega vremena samo artilerijsko in izvidniško delovanje. — Nadaljeval se je povračilni ogenj na London. — V Apeninih so se v teku dneva stopnjevali boji na obeh straneh ceste Firenze-Bologna. Na široki fronti napadajoči sovražnik je doživel popolni poraz. — Ameriški terorni bombniki so bombardirali Wien, Köln in Koblenz. Posamezna angleška motilna letala se v pretekli noči bombardirala Berlin. Zbitih je bilo kljub najtežjim obrambnim pogojem enajst štirimotornikov in dvoje lovcev.

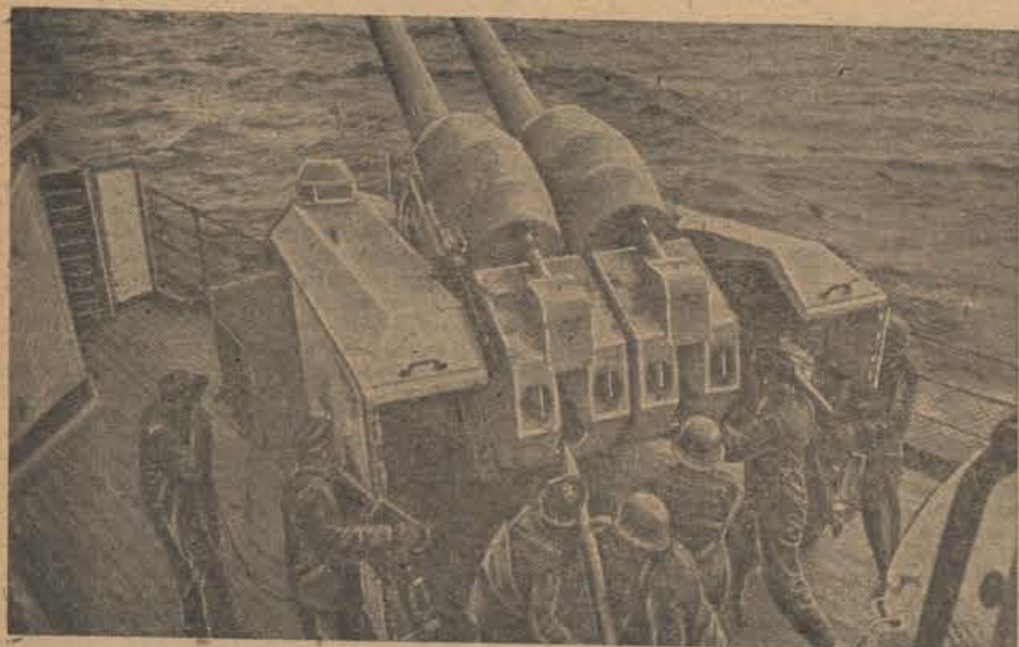
□ **Sovjetska grozodejstva na Madžarskem.** Madžarske vojaške oblasti so protokollirale del grozodejstev, ki so jih izvršili sovjetski vojaški v vaseh Nagyvezalonta, Földeak, Kevermes in Biha-luq. Ti protokoli so bili odposlani vsem nevtralnimi vladam. Priče so izpovedale pod prisego, da so popolnoma razcapani, sovjetski vojaški in oficirji plenili trgovine in stanovanjske hiše, odnašajoč vse, kar jim je prišlo pod roko. Vse drugo so razdejali ali pa sežgali. Boljševiki so osekunili številne žene in dekleta. Na žene in dekleta, ki so se zoperstavljale posiljevanju, so streljali poživljeni boljševiki kakor na tarče. Nepopolno je bilo grozodejstvo sovjetskih vojakov v nekem nunskem samostanu. Protokol ugotavlja, da so sovjetska grozodejstva za vse kulturne narode na svetu nenavadna in žalostna elika.

□ **Tudi Italija prikriva tajne pogoje premirja.** Kakor poročajo iz Milana zahteva vodja katoliške akcijske stranke, Don Sturzo, v javni izjavi takojšno objavo tainih klavzul premirja, ki so ga bili naložili Italiji v septembru lanskega leta.

□ **Ukrajinske šole zaprte.** Po poročilih, ki so prišla iz Cernovic, so boljševiki v zapadni Ukrajini pozaprl polovico ljudskih šol. Učiteljstvo so zavlekli v Sovjetijo, kjer bo moralo sodelovati pri obnovi premočevnih rudnikov v donecki kotlini.

□ **22 političnih strank v Italiji.** Po nekem prikazu italijanskega tiska se ugotavlja, da imajo v Italiji, ki je zasedena po Anglo-Amerikancih, nič manj kot 22 političnih strank in skupin. Razcepljenost političnega življenja je taka, da je menda ni več možno prekositi.

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

Hier wird Osten verteidigt.

Die deutsche HKL im Vordrängens. Seen, Wald und Sumpf geben der Landschaft ihr Gepräge.

PK-Kriegsber. Hoffmann (Sch).

Bordflak sichert Nachschubgeleit.

Immer wieder versuchen Sowjetbomber das Geleit anzugreifen, werden aber von der Bordflak der Sicherungsstreitkräfte sofort unter wirksames Feuer genommen und abgedrängt.

PK-Kriegsberichter Winkemann (Sch).

Der totale Kriegseinsatz der Heimat wirkt sich aus.

Die Landstraßen, die zur Front führen, sind vollgestopft mit endlosen Kolonnen, die nach vorn fahren. Frische Truppen und Nachschubgüter aller Art rollen Tag und Nacht vor, um die hartkämpfende Front zu stärken.

PK-Kriegsber. Keimling (Sch).

Ein Brückenkopf im Weichselhogen wird bereinigt.

„Tiger“, „Panther“ und Sturmgeschütze stoßen vor und überrollen die ersten sowjetischen Stellungen.

PK-Kriegsber. Dieck (Sch).

Die Kampffähre.

Wie das OKW meldete, vernichteten Kampffähren der Kriegsmarine vor der nordnorwegischen Küste mehrere sowjetische Bomber.

PK-Zeichnung PK-Kriegsber. Fritz Friedl (Sch).

EIN FELDWEBEL UND 28 MANN

Von Kriegsberichter Erhard Eckert

pk Zur Übermittlung seiner Meldungen standen General Ramcke eine Marinefunkstelle und die Ln-Funkstelle eines Seengebietenkommandos zur Verfügung. Diese Ln-Funkstelle wurde von einem Oldenburger Oberfeldwebel geführt, der den Befehl über 14 Unteroffiziere und 14 Mann hatte. In vorsorglicher Arbeit hatten sich die Luftnachrichter einen eigenen Bunker mit einer drei Meter dicken Betondecke errichtet, in dem sie ihre kostbaren Geräte unterbrachten und den sie zur Rundumverteidigung ausgebaut hatten. Wie alle anderen Anlagen der Festung und des Hafens Brest lag auch der Ln-Bunker von Anfang an unter dem ständigen Granatfeuer und den nicht abbreißenden Flächenwürfen des unter rücksichtslosem Einsatz seines Materials angreifenden Gegners. Die oft in nächster Nähe einschlagenden Granaten und Bomben erschütterten die sensiblen Geräte manchmal so, daß die Hilfsverbindungen brachen oder sogar Röhren ausfielen. Den hervorragenden Nachrichtensoldaten gelang es

aber immer wieder, die Funkanlagen sende- und empfangsfähig zu machen, so daß mit geringen Ausnahmen eine tadellose Verbindung zwischen dem eingeschlossenen Brest und den deutschen Dienststellen vorhanden war.

Die Tätigkeit der Luftnachrichter war schwer und aufreibend, da General Ramcke die rückliegenden Stellen stets über die Lage am laufenden hielt. Zu der rein fachlichen Arbeit kam die ständige Kampfbereitschaft der Bunkerbesatzung. Dem Feind war es im Laufe der Zeit gelungen, seine Angriffspitzen bis in die Nähe des Bunkers vorzutreiben, so daß die Ln-Männer bald zur Verteidigung mit der Waffe gezwungen waren, wollten sie den Funkbetrieb aufrecht erhalten. Daß ihnen das bis zum letztmöglichen Augenblick gelang, zeugt von der hervorragenden Tapferkeit aller Männer.

Die letzten Funksprüche, die von den Empfangsgeräten eines Luftwaffenkommandos aufgenommen werden konnten, lassen in soldatischer Nüchtern-

heit und trotzdem — oder gerade deshalb — dramatisch Kampf und Arbeit der Ln-Soldaten von Brest vor uns erstehen.

Am 13. September sendet Brest: »Alles bereit zur Zerstörung! Wir grüßen euch! Heil dem Vaterland! Heil Adolf Hitler!«

Der Oberbefehlshaber antwortet: »Kameraden, wir erleben euer heldenhaftes Kämpfen mit und stehen im Geist an eurer Seite. Heil dem Vaterland! Heil Hitler!«

Der Feind war inzwischen so nahe an den Bunker herangekommen, daß sich der Oberfeldwebel zur sofortigen Vernichtung aller Schlüsselmittel entschließen mußte. Die Ln-Funkstelle Brest sandte also von da an offen. Der Inhalt der Funksprüche wird trotzdem aus begründlichen Gründen nur sinngemäß weitergegeben.

Brest sendet am 14. September: »Können wahrscheinlich noch einige Zeit widerstehen.«

Brest empfängt: »Eisernes Kreuz II. an genannten Soldaten verliehen.« Brest empfängt: »An Unteroffizier K. N.: Wünschen Glück zur Geburt gesunden Jungens. Frau und Kind wohlauf.«

Brest sendet: »Gegen Bunker härte Angriffe. Gegner an Anlage herangekommen.«

Brest sendet: »Halten Betrieb mit Ersatzstrom aufrecht.«

Brest sendet: »Uffz. J. für das Vaterland gefallen.«

Dann schweigt der Bunker. Es ist anzunehmen, daß der Sender wieder ausgefallen war. Die Verbindung mit Brest wird nur noch durch die Marinefunkstelle aufrecht erhalten. Der Sender des Luftwaffenkommandos ruft ununterbrochen die Ln-Kameraden von Brest. Allmählich kommen wieder eintönige Sprüche durch, zum Teil aber so verstümmelt, daß die Entzifferung unmöglich ist. Die verständlichen Sprüche ergeben kurze Lage-meldungen, die die Härte des Kampfes ahnen lassen.

Am 16. September 9 Uhr vormittags schweigt die Luftnachrichtenfunkstelle der Festung Brest endgültig.

Aus der Nennung der Luftnachrichtensoldaten in den letzten Meldungen General Ramckes, die über die Marine zum Luftwaffenkommando gelang, geht hervor, daß sie nach der wahrscheinlichen Zerstörung ihres Bunkers mit der Waffe in der Hand zum Kampf angetreten sind. General Ramcke trägt die Brille auch zu ihrem Ruhm.

Umrl je Wendell Wilkie. V Zedinjenih državah je umrl te dni bivši kandidat za predsedstvo Wendell Wilkie na posledicah infekcije, ki so jo povzročili streptokok.

□ Poleg izdajstva še kršitev mednarodnega prava. Iz Berlina poročajo: Sedanji oblastniki v Bolgariji zatrjujejo v nekem uradnem poročilu, da so se po vojni napovedi Bolgarije na naslov Nemcije doslej posluževali najnatancneje vseh mednarodnih konvencij in običajnih oblik mednarodnega prava. To bodo baje storili tudi v bodoče. Koliko verjetnosti je pripisati tem lažnjivim oblastnikom, izhaja iz dejstva, da onemogočajo še danes nemškemu poslanstvu povratek v Nemčijo, čeprav je smatrati tako postopanje kot nehumano kršitev mednarodnega prava.

□ Za slabše in boljše imajo samo krogle. Kakor izpovedujejo begunci iz Estonke, so boljševiki poqnali vse prebivalce od 15 do 65. leta v okviru posebnih delavskih batalionov na delo, da bi obnovili ceste za sovjetski vojaški dovoz. Ob slabi hrani so bili napori teh ljudi tako silni, da so vzdžali samo moški z najboljšim zdravjem. Delavce, ki so prestali to preizkušnjo, so deportirali v Ural, dočim so zbolele in bolne prisilne delavce kratkoma postrelili in kar v šumih pokopali. Na ta način so iz dveh večjih estonskih vasi poklali več sto moških in žensk.

□ Boljševiški teror na Letonskem. Majhno letonsko mesto Tuckum je prišlo m. moqrede v boljševiški eroke. med tem so ga zopet osvoho-

dile nemške čete. V tem mestecu so boljševiki etablrirali pravcato strahovlado. Letonka Pavlina Discher je izpovedala o strahovladi boljševikov pretresljive posameznosti. Takoj po zavzetju Tuckuma po boljševiki, so prišli židje in pričeli denuncirati prebivalstvo zloqlasni GPU. Nato je bilo aretiranih 200 Letoncev, ki so bili deloma odvedeni v Sovjetijo, deloma pa so bili ustreljeni takoj po aretaciji. Boljševiki so preiskali vsa stanovanja, uničujoč opremo, obenem pa so pokradli vse, kar so potrebovali. V stanovanju omenjene Letonke so streljali s pištolami v slike rodbinskih članov, istočasno pa so popolnoma razbili glasovir iz samega veselja nad uničevanjem. V evangelijski in v katoliški cerkvi so boljševiki razbili vse cerkvene paramente in podobe svetnikov.

□ Mesto Bologna ima še samo polovico prebivalstva. Zavezniška artilerija strelja trenutno v mesto Bologna. Več desetisočev prebivalcev je pobegnilo v severne vasi in mala mesta. Iz Bolgne, ki šteje 200.000 prebivalcev, je pobegnilo nad sto tisoč ljudi. Odprtih je samo par trgovin, šole so pa zaprte, ker je tudi deca zbežala. Edinole na univerzi, ki je najstarejša v Evropi, nadaljujejo predavanja. Od 130 cerkev je bilo po bombah uničenih dobra polovica.

Nemški odpor tudi na vzhodu

Velika oklopniška bitka pri Debrecinu — Boljševiki v Srbiji zaustavljeni — Potek operacij na vzhodni fronti v preteklem tednu

V velikem loku Donave in severno od Zaječara so se nemške čete pretekle četrtke upirale v težkih bojih prodirajočim sovjetskim odredom. Srditi boji so se vršili tudi severovzhodno od Belgrada. Pri madžarskem mestu Mako so beležili Madžari lokalne uspehe. Južno od velikega Varadina so naši grenadirji zavrnili boljševike v mahovitih protisunkih. Sovražnik je imel v teh bojih izredno krvave izgube. Zavrnjeni so bili nadalje sovjetski napadi v področju Thorenburga ter v pokrajini Szekeš. V Karpatih so obležali močni boljševiški sunki v našem obrambnem ognju. Z novimi sovjetskimi divizijami so poskusili boljševiki ob sedlih vzhodnih Beskidov prodreti v naše postojanke, vendar brez uspeha. Sovražni napadi so se zrušili večjim delom že pred našimi postojankami v ognju naše artilerije. Severno od Varšave so izvršile nemške čete več uspešnih lokalnih napadov. Pri Schaulenu je bil zapahnen manjši sovjetski vdor.

Iz petkovega poročila je bilo posneti, da so se nadaljevali težki boji ob dosedanjih žariščih južno od Zeleznih vrat ter v področju Belgrada. Zapadno od Arada so pridobili nemško-madžarski protinapadi s pomočjo letalstva na terenu. Na ostali fronti madžarsko-romunskega obmejnega ozemlja jugozapadno od Velikega Varadina in zapadno od Thorenburga so bili odbiti sovražni napadi. V Karpatih je bilo opaziti zmanjšanje silovitosti sovjetskih velenapadov. Južno od Rozana so napadali boljševiki iz svojega mostišča, vendar so bili zavrnjeni. V bojih ob Narevu so Nemci uničili v dveh dneh 78 sovražnih tankov. Medtem so se pri Schaulenu zbrali boljševiki z močnimi silami ter v vpostavo tankov in letalstva k velenapadu. Razvili so se trdi boji. Naša posadka na otoku Osel se je spopadla na severovzhodnem delu otoka z izkrcanim sovražnikom.

Sovjetske oklopniške konice so po sobotnem poročilu dosegle izliv reke Tise. Vzhodno od Belgrada so bili Sovjeti zavrnjeni. V tem področju ter pri Zaječarju so se upirali grenadirji in planinski lovci v srditih bojih nadalje napadajočemu sovražniku. Pri Aradu je sovražnik z močnimi silami prešel v velenapad ter je s svojimi napadalnimi konicami v težkih bojih prispel do reke Kőres. Nemško letalstvo je učinkovito napadalo sovražne kolone. Severozapadno od Thorenburga ter ob reki Maros so se razbili številni boljševiški napadi. Obenem je oživelo bojevanje ob karpatskih sedlih. Ob spodnjem Narevu je bilo sovražno mostišče severno od Seroča nadalje zoženo po nemških napadih. Južno od Rozana je sovražnik spričo velikih izgub izvajal le posamične, toda brezuspešne napade. Srdita obrambna bitka se je razvnela med rekama Memel ter Windau. Naše divizije so dajale sovražniku žilav odpor ter so pri tem uničile številne sovražne tanke.

Nedeljsko poročilo pravi, da je na Balkanu sovražnik vzdrževal svoj močan pritisk ob izlivu Tise, pred Belgradom ter pri Zaječarju. Na južnem Madžarskem so se razvneli srditi boji z boljševiški odredi ob prehodu čez reko Kőres. V protisunkih so nemške čete zavrnile boljševike na sedlih Karpatov. V bitki za sedla vzhodnih Beskidov so nemške čete ob učinkoviti podpori nemškega letalstva preprečile vse boljševiške poskuse prodora v slovaško področje. V času od 8. septembra do 8. oktobra je bilo tu uničenih oziroma zaplenjenih 442 tankov ter ujetih 3200 boljševikov. Med rekama Memel in Windau so se nemške čete hrabro upirale prodirajočim sovražnim pehotnim in oklopniškim silam. Tu je bilo v času med 5. in 8. oktobrom uničenih 180 sovražnih tankov. Med reko Duna in zalivom pri Rigi so se nemške čete po načrtu umikale. Na otoku Osel so nemške čete izpraznile Arensburg po temeljitim uničenju vseh vojaških naprav. Pod boljševiškim pritiskom so skušali finski polki motiti naša umikalna gibanja v Severni Kareliji in Laplandiji. Pred mestom Tornio ob švedsko-finski meji je prišlo po napadu Fincev do močnih spopadov. Zapadno od Murmanska so pričeli boljševiki napadati z močnimi silami. Razvneli so se obenem trdi boji za naša oporišča ob sovjetsko-finski meji. Nemški lovci so ob malekosti lastnih izgubah izbili na vzhodni fronti v dveh dneh 75 sovražnih letal.

V Banatu in v Srbiji, južno od Donave, so naše čete v žilavem odporu ter v protinapadih zaustavile sovražni pohod, ki je bil ojačen z novimi rezervami. Vzhodno od Zaječarja so planinski lovci uničili dvojce sovjetskih bataljonov. Nemške in madžarske čete so na Južnem Madžarskem spriče na široki fronti napadajočega sovražnika obdržale svoja mostišča ob Tisi. V napadu proti severu so prodrlle sovjetske čete čez reko Kőres do Debrecina. Tu so se razvili uspešni nemški protinapadi. Uničenih je bilo 25 sovražnih tankov. Nemško letalstvo je z dobrim učinkom napadalo sovražne napadalne konice in dovoz boljševikov. Na sedlih Karpatov so nemške in madžarske čete odbile boljševiške napade deloma v protinapadih. Med rekama Memel in Windau so bile nemške čete zapletene v žilave borbe z močnim sovražnikom. V brezuspešnih sovjetskih napadih proti zalivu pri Rigi ter severno od Düne je sovražnik izgubil 25 tankov. Na otoku Osel se je naša posadka držala na polotoku Sworbe proti močnemu sovražnemu pritisku. Na Finskem so se umaknile naše čete iz področja Tornio proti severu. Ob finko-sovjetski meji jugozapadno od Murmanska so bili zaustavljeni močni sovražni napadi. Letalstvo je kljub slabemu vremenu uspešno posegalo v boje na zemlji.

Ob staro-bolgarski vzhodni meji so se po poročilu z dne 10. t. m. mestoma odigrali spopadi z bolgarskimi četami. Tako pri Zaječarju kakor tudi pred Belgradom so nemške čete po težkih bojih obrambe prešle k uspešnim napadom ter je bilo pri tem razbitih več močnejših sovjetskih odredov. Na Južnem Madžarskem so boljševiki mestoma forsirali reko Tiso. V protinapadih nemških in madžarskih čet pa je bila odstranjena večina sovražnih mostišč. Jugozapadno od Debrecina so se razvili srditi napadalni in obrambni boji. Medtem so v Karpatih boljševiki zmanjalevali svoje napore, dobiti v svoje roke važna sedla. Pri Novem gradu in Vilkoviškenu so se izjalovili številni sovražni napadi. Severno od Memela so naše se žilavo boreče divizije zaustavile sovražnika pred mejo Vzhodne Prusije. Močni boljševiški napadi so bili odbiti južno od Libau-a, pri Moscheikenu ter ob zalivu pri Rigi. Posadka polotoka Sworbe se je junško upirala močnim napadom boljševikov ter je bilo v bojih od moža do moža uničenih sedem sovjetskih tankov. Na Finskem je skušal južno od Rovaniemi-a neki finski bataljon udariti v bok naših umikalnih operacij. Ta bataljon je bil uničen. Na fronti ob Lednem morju so naši planinski lovci ob uspešni podpori letalstva zavrnili več sovjetskih poskusov obkolitve. Ob težkih vzhodnih frontah je nemško letalstvo z dobrim uspehom napadalo sovražne napadalne konice ter sovražni dovoz. V letalskih bojih ter s pomočjo flakartilerie je bilo uničenih 119 sovjetskih letal.

11. oktobra je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da se nahajajo nemške čete ob spodnji Moravi ter v področju spodnje Tise v bojih s sovjetskimi odredi. Na Južnem Madžarskem so nemške in madžarske čete preprečile sovražne poskuse forsiranja Tise. Dobro je napredovalo čiščenje zapadnega obrežja Tise južno od Csongrada. Jugozapadno od Debrecina se je razvila velika oklopniška bitka. V teku te bitke je bilo 8. in 9. oktobra uničenih 162 sovražnih tankov. Zapadno od Velikega Varadina je bila uničena polovica napadajočih sovjetskih tankov. Severno od Varšave in južno od Rozana so obnovili boljševiki po močni artilerijski pripravi svoje silovite napade. Ti napadi so bili bistveno zavrnjeni, vdori pa v takojšnji protinapadih odstranjeni ali zoženi. Severno od reke Memel ter ob vzhodno-pruski meji kakor tudi v memelskem kotu so se izjalovili ponovni sovražni poskusi prodora ob odločnem odporu naših divizij. Mesto Tauraggen je bilo po srditem boju izpraznjeno. Jugovzhodno od Libau-a, v mostišču pri Rigi ter ob prekopu k polotoku Sworbe je sovražnik zmanjaleval napadale naše postojanke ter je pri tem izgubil 46 tankov. Na finski južni fronti so naše čete preprečile več finskih poskusov oteževanja naših umikalnih operacij. Na fronti ob Lednem morju so pričeli boljševiki z močnimi napadi, da bi prodrli naše postojanke pri Petsamu. Tu so se razvili srditi boji

Na Balkanu se je po poročilu z dne 12. t. m. ojačil sovjetski pritisk v prostoru med Belgradom in Zaječarjem, zlasti pa ob spodnji Moravi. Na južnem Madžarskem so v teku siloviti boji s sovražnikom, ki prodira preko Tise proti zapadu. Neki madžarski konjeniški odred je vrgel sovražnika, ki je prodrl do Kecskemeta, proti vzhodu. Južno od Debrecina se vrše siloviti boji. Po trdih bojih so se naše čete na povelje umaknile iz področja Koloszar proti severu. Severno od Varšave so nemške čete skupno z Waffen-SS izvajale popolno obrambni uspeh. Tudi južno od Rozana in pri Vilkoviškenu so ostali močnejši sovjetski napadi brez uspeha. Severno od Tilsita in v pokrajini Memel se vrše težki boji. Tu je bilo uničenih 42 sovražnih tankov. Sovražnik je zmanjaleval izbočitev naše mostišče pri Memelu, ker ga je zavračala naša žilava posadka. Pri Rigi so napadli boljševiki s številnimi pehotnimi in oklopniškimi odredi. Njihov naskok se je ponesrečil. Istotako so bili odbiti vsi boljševiški napadi na polotoku Sworbe. Izjalovljen je bil tudi poskus izkrcanja z zapadne strani. Na fronti Lednega morja so naši planinski lovci odbili sovražne poskuse obkoljevanja ter pri tem uničili neki sovjetski regiment. Zaustavljene so bile na Ribiškem polotoku izkrcane sovražne sile. 9. in 10. oktobra so izgubili boljševiki nad Petsamom 110 letal.

Satanski načrt žida Morgenthau-a

Maščevalna fantazija židovstva je brezmejna

Po vesteh, ki so prispele iz Stockholma, vsebuje Morgenthau-ov načrt za uničenje Nemčije, o katerem je znano, da ga je Roosevelt sprejel uradno kot sestavni del vojne politike Zedinjenih držav, še daljnosežnejše okrutnosti kakor je bilo znano doslej. Ameriški časopis »Time« objavlja posameznosti glede pravih namenov židovskega apostola maščevalnosti in njegovih pačdašev.

V Stockholmu je prispela oktobrska številka imenovanega ameriškega časopisa, ki vsebuje sledeče posameznosti iz Morgenthau-ovega načrta: 1. Odprava vseh industrijskih strojev iz Nemčije, v kolikor bi to zahtevale zasedene države. Ostanek se ima uničiti. 2. Ustavitev obratovanja vseh nemških rudnikov, v kolikor bi po teritorialni razdelitvi še kaj ostalo Nemčiji. 3. Saargebiet in industrijsko področje Rheinland-a se izročita Franciji. Vzhodno Prusijo dobi Poljska. (Tu misli žid Morgenthau Stalinovo Veliko Poljsko, ki bi bila sestavni del Sovjetske Rusije.) 4. Razkovanje vseh velenosestev na male kmetije. 5. Nobene gospodarske pomoči Nemčiji nobenih pošiljk živil, obleke itd.; prepovedati se ima tudi vsaka obnova nemških železnic itd. 6. Okupacija nemškega ozemlja potom sovjetskih, angleških in ameriških čet za dobo ene generacije. 7. Nobenih reparacij, ker Nemčija tudi ne sme imeti nikakih dohodkov.

»Time« govori nato o politiki sovražstva in duhovnih improvizacij. »toda Morgenthau je mnenja, da je Nemčijo treba razrušiti tako, kakor je bila nekoč razrušena Kartagina«.

Fanatični žid se je razburjal nad generalom Eisenhower-om, češ, da so njegovi predvideni okupacijski ukrepi za Nemčijo »preveč milhi«. S tem v zvezi se je žid Morgenthau baie pritožil samemu Roosevelt-u, ki je istega mnenja kot židovski hujšak.

Churchill zopet med svarilci. Pretekli petek je dejal Churchill v Spodnji zbornici, da si Angleži ne smejo utvarjati, da položaj ni resen. V prihodnjih mesecih bo po njegovih besedah prelite mnogo liberalne, konsevativne in delavske krvi. Izgledi so torej zelo slabi.

Na povelje židovstva odstavljen. Preteklo soboto je imel egiptovski ministri-ski predsednik Nahas-Paša govor, namenjen prebivalcu v Palestini. V tem svojem govoru je odločno protestiral proti preganjanju arabskega prebivalstva s strani židovstva. Nahas-Paša je mislil, da so zavezniške obljube na naslov malih narodov v smislu Atlantske izjave čisto zlato, zato je v tej svoji veri proklamiral pravice Arabcev do svoje rodne zemlje. 24 ur po svojem govoru je bil Nahas-Paša odstavljen kot šef egiptovske vlade.

Francoz o svojem ujetništvu pri komunistih

Pred dnevi se je predalo v manjših skupinah več francoskih prisilnih mobilizirancev, katerim se je posrečilo utesiti iz komunističnih krdel. Gre za francoske delavce, ki so bili nekako pred poldrugim mesecem v okolici Jesenic od večje komunistične skupine zajeti in s silo odvedeni. Ugoden slučaj nam je dal v roke zanimivo izpoved, ki jo je eden od njih podal, ko se je rešil k domobrancem. Je to mlad Francoz, star 23 let, doma v Cannesu v južni Franciji, in po poklicu radijski tehnik. Med drugim je pripovedoval:

»V izvrševanju svoje dveletne delovne službe sem prišel v maju lanskega leta skupaj z nekaterimi drugimi francoskimi rojaki na delo v tovarno na Jesenicah. Stanovali smo v lepo urejenem taborišču zunaj Jesenic na vznožju večje griba. Godilo se nam je dosti dobro, hrane smo imeli dovolj, delo ni bilo pretežno in bili smo kar zadovoljni.

Nekje noči sredi julija, letos, pa so vdrl v naše barake komunisti. Bilo jih je več sto, nas pa mnogo manj, zato se jim nismo mogli upirati. Razbežali smo se na vse strani, in nekaterim se je res posrečilo, da so se skрили in se rešili, 74 pa so nas odvedli s seboj. Nekje za Bledom so nas pridružili skupinam mož in fantov, ki so jih nalovili po drugih krajih. Vse so nas prisilno mobilizirali in nas potem po hribih, katerih imen se ne spominjam, odvedli na Primorsko. Tam so iz nas Francozov, ki so nas vedno skušali držati proč od ostalih prisilnih mobilizirancev, sestavili posebno četo, kateri je poveljeval neki tolovaj po imenu Lapan. Govoril je francosko, ker je bil nekda v Belgiji. Dopovedovali so nam, da se moramo boriti proti Nemcem; toda vsem skupaj so dali samo 25 pušk, tako, da je prišla ena puška šele na tri prisilne mobilizirance.

Mi smo že poprej marsikaj slišali o početju oboroženih krdel v gozdovih in hribih in o razmerah med njimi. Zato že od vsega početka nismo bili prav nič navdušeni za borbo na njihovi strani, ker smo jo že v naprej smatrali za brezupno in nesmiselno. Še bolj pa nas je odbilo, ko smo videli njihove neurejene, kar neznosne razmere in tako »stajajo« oborožitev ene puške na tri ljudi. Kmalu smo tudi spredvideli, da zasledu-

jejo komunisti čisto druge cilje, kakor pa pripovedujejo ljudem. Ko smo slišli v nje z vprašanji, so nam polagoma res kar odkrito priznali, da so res komunisti in da gre za »komunistično revolucijo«. Tolažili pa so nas, da so boljševiki zavezniki Francozov in da se zato tudi mi lahko borimo v komunističnih krdelih. Mi pa smo se branili, češ, nimamo v tej revoluciji nikakega opravka. Ko so videli, da nas ne morejo pregovoriti, so naposled popustili in nas niso več silili v oborožene spopade. Pač pa so nam pobrali še te puške, kar smo jih imeli, ter nas uporabljali za prenašanje municije, hrane in ranjenecov. Kljub temu smo silno trpeli radi večnega beganja po hribih in neprestanega marširanja iz kraja v kraj. Tudi hrana je bila nezadostna in mnogokrat neužitna. Enako kakor mi, so trpeli tudi domači prisilni mobiliziranci, ki pa so bili še hujše ustrahovani in z nami niso smeli občevati. Njim in nam so neprestano in za vsako malenkost grozili z ustrelištvi.

Kmalu smo se sporazumeli med seboj, kar nas je bilo Francozov, da nam ne preostane drugega, kakor beg. Dogovorili smo se, da bomo pobegnili v manjših skupinah, kadar in kakor bo pač naša prilika. Na skupen beg nismo mogli misliti, ker smo bili, kakor že rečeno, brez orožja; komunisti pa so grozili z ustrelištvi vsakomur, kdor bi skušal oditi. Jaz sem se dogovoril z dvema prijateljskima. Naš načrt je bil, da pobegnemo, ko bomo kje v bližini železniške proge, in se potem skušamo pretolči nazaj do Jesenic. Kraji so nam bili popolnoma neznani, zato je naš načrt obetal le malo možnosti za uspeh, vendar pa je bil edin, ki smo ga lahko tvegali. Tako smo se torej ob neki priliki blizu Planine poskrili, dokler ni odšel ves oddelek mimo. Nato smo stekli k železniški progi in v mraku nadaljevali pot ob njej, dokler nismo naleteli na domobransko patruljo. Tej smo se predali in ona nas je poslala na Rakek. Tam so nas zasilili, nam dali jesti in nam obljubili, da nas pošljejo v Ljubljano, odkoder se bomo lahko vrnili na delo.

Na Rakeku smo tudi izvedeli, da se je ob isti priliki posrečilo neki skupini 12 francoskih delavcev, pobegniti in priti v Postojno. Kmalu za nami pa je prišlo še tudi na Rakek par majhnih skupin, skupaj 15 ljudi, tako, da nas je tisti dan pobegnilo 30 Francozov. Upamo, da se je posrečilo beg tudi ostalim.

gospo Lupescu v Brazilijo, kjer očitno pripravljajo svoj povratek v Romunijo.

□ Ameriško vrednotenje Anglije. List »Chicago Tribune« ugotavlja, da je Anglija prenehala obstojati kot samostojni činitelj. List utemeljuje to svoje mnenje s sledečimi besedami: »Takozvana alijansa štirih velesil je danes samo še fikcija. Dejansko obstojata samo dve velesili: Zedinjene države in Sovjetska Unija. Anglija je vojaško in gospodarsko samo vpokojenec Zedinjenih držav, ki živi od ameriške starostne rente.«

□ Boljševiški bliz za romunske železničarje. Po vesteh iz Budimpešte so boljševiki razširili vojno stanje tudi na celokupne prometne naprave v Romuniji. Pri železniških direkcijah in pristaniških agencijah so ustanovili boljševiki posebno vojna sodišča, ki sodijo romunskim delavcem, železničarjem in brodarjem po sovjetskih vojnih zakonih. V območju železnice Bukarešta—Konstanca so aretirali 147 delavcev ter jih izročili vojnemu sodišču. Za male prestopke, ki bi bili ob normalnih časih kaznovani k večjemu z globami, je bilo 35 delavcev obsojenih na smrt, vse druge pa so potisnili v kazenske bataljone sovjetske vojske.

Posledice 15. septembra

Danes se kesajo že vsi, ki so odšli na limanice divje tolovajske agitacije o 15. septembru. Značilen slavospev teh zapeljancev in lahkovernežev nam je prinesel v roke dobri veter. Objavljamo ga v celoti. Vsebinsko pač ne potrebuje nikakega komentarja.

Sirota jaz okrog blodim — slovenski partizan!

Sirota jaz okrog blodim,
slovenski partizan
v samotni tih se solzim,
ker javno me je sram.

Ker agitaciji sem verjel,
pridružil sem se jim,
ah, v hudo zanjko sem se vjel,
kdaj se osvobodim?

Da se za narod boj vrši,
lagali so grdo,
za narod jim še mara ni,
vse drugo hočejo.

„Le v gozd mi prihitite vsi,
partija vabi vas,
postali boste pol zveri,
tako bo prav za nas.“

Za partije je morda prav,
da narod krvavi,
a narod jih je že spoznal,
dovolj je teh reči.

Samo nesrečo kličejo,
nad bedni narod moj,
pri tem predrzno vičajo:
„Osvobodilni boj“.

Kar sem spoznal, to izvršim,
dovolj je že gorja:
Se partije osvobodim,
z menoj dežela vsa.

□ Angleška sodba o razmerah v Franciji. Konservativni list »Manchester Guardian« opisuje dogodke v Franciji takole: »Situacija Francije je tako kritična in zamotana, da ne bi našla rešitve niti najsposobnejša vlada.

□ Italijanski komunisti razvijajo izredno agitacijo. Kakor poroča Švicarska telegrafska agencija iz mesta Chiasso, so pričeli razvijati italijanski komunisti veliko agitacijsko kampanjo. V Rimu so se vršila kar tri velika zborovanja komunistov.

□ Mikolajczyka so povabili v Moskvo. Agencija Reuter poroča, da je prejel poljski emigrantski ministriki predsednik Mikolajczyk iz Moskve poziv, naj se udeleži razgovorov med Churchillom in Stalinom.

□ Bonomi obžaluje... Italijanski ministrski predsednik Bonomi je izjavil rimskemu dopisniku lista »New York Times« ves preplašen, češ, da so vsi Italijani obnemeli sprčo izjave angleškega zunanjega ministra Edena, da Italija ne bo več dobila nazaj njenih kolonij. Bonomi je obžaloval, da smatrajo zavezniki Italijo kot premaqanega sovražnika, »kljub vsemu, kar je storila«.

Francoska bojazen pred boljševiškim državnim udarom

Politična zaskrbljenost poleg bede in stiske

»Völkischer Beobachter« poroča iz Zeneve, da narašča v Franciji sprčo bede in stiske, ki jo je prinesla prebivalstvu anglo-ameriška okupacija, vedno bolj in bolj tudi skrb glede politične bodočnosti Francije, ki je zaplavala že povsem v boljševiške vode. Pariški dopisnik londonskega lista »Observer« piše, da narašča od dne do dne vedno bolj bojazen pred boljševiškim državnim udarom in da je ta nevarnost vedno večja. Očitno je, da gre francoska politika vihnemu in eksplozivnemu razdobju nasproti.

V južno-francoskih mestih Tours, Bordeaux in Toulouse so boljševiki baje že prigrabili oblast. Nobenega dvoma ni o tem, da tvorijo komunisti v Franciji najboljše organizirano politično skupino. Ta razvoj potrjujejo v svojih poročilih tudi švicarski časnikarji, ki so nedavno obiskali mesto Lyon. Tudi Švicarji pravijo, da je boljševiška nevarnost v Franciji izredno akutna ter da se obratno ne bo dal preprečiti. Boljševiki zasledujejo zunanje-politično izravnavo Francije v smislu moških navodil. Kakor poroča »Basler Nationalzeitung«, so ječe v Vzhodni Franciji vsled »čistke«, ki jo izvajajo boljševiki med francoskim prebivalstvom, tako prenatrpale, da so morala izjemna sodišča izpustiti velik del osumljencev zaenkrat iz ječ.

POLITIČNE BELEŽKE

□ Novi prezident republike Kuba, Ramon Gran San Martin, je prevzel pretekli terek svoje posle. Sprejela sta ga bivši prezident general Battista in podpredsednik, nakar je pred njima prisegel na kubansko ustavo.

□ Posledice finske kapitulacije. V proračunski razpravi finskega državnega zbora je izjavil finančni minister, da bo morala Finska v svrhu odplačila vojne odškodnine Sovjetiji potisniti življenjski štandard finskega naroda tako globoko, kakor si tega pred vojno nikdo ne bi bil mogel predstaviti.

□ Maršal Čangkajšek je izjavil te dni, da je vojaški položaj Kitajske resen. Kitajci bodo morali po njegovem mnenju hlačne pasove stisniti še bolj ter prenašati še večje omejitve.

□ Stimson o vojnem položaju Nemčije. Kakor poroča angleški list »News Chronicle«, je izjavil ameriški vojni minister Stimson, da govorice o skorajšnjem zlomu Nemčije žal ne držijo. Nemcem je po njegovih besedah uspelo postaviti močno obrambno fronto ter vpostaviti nove čete.

□ Na medvedovo kožo pljejo. Amerikanci so baje opustili namero, imenovati Wallacea guvernerjem tistega dela Nemčije, ki bi ga po zavojevanju kontrolirali Amerikanci. Wallace jim ni dovolil oster nasprotnik Nemcev. Sedaj je izvedel »Daily Express«, da je prišel v tozadevno kombinacijo žid Leon Henderson, ki je baje »zelo energičen«. V Washingtonu si naj ne razbijajo po nepotrebnem glave, kajti nemška vojska je še energičnejša.

□ Bivši romunski kralj Karol, prvi izdajalec Romunije, je odpotoval s svojo židovsko ljubico

UMNI KMETOVALEC

DREVESNI KOL

Na podlagi večletne prakse ter izkušenj z različnimi klimatskimi razmerami lahko zatrjujem z mirno vestjo, da je drevesni kol kot opora mladim zasajenim sadnim drevesom preje škodljiv kot koristen, tako da ga lahko pogrešamo.

Kaj vse smo delali kot mladi strokovni absolventi v naši mladostni praksi pri mnogih sadonosnikih, koliko skrbi se je sukalo okrog brezhibnih drevesnih kolov! To je bilo dela z drevesnimi koli: prepajanje v svrhu konserviranja, obnavljanje vezilnega materiala, pa tudi blazinice so bile potrebne, da se mlada drevesca ne bi odrgnila itd. Pa je prišel mož iz prakse, veleddrevesničar gospod Wilhelm Klenert iz Graza, izjavljajoč: Proč z drevesnim kolom, ki povzroča samo zlo.

Ako bi v drevesnici podprli sleherno drevesce s kolom, kar sem celo videl ponekod, ne bi imeli ravnih debel. Pomislite tudi, kako smešna bi bila situacija v gozdu, ako bi mladim gozdnim drevescem dali po en drevesni kol.

Ko sem svojčas prevzel upravo velikega vinogradnega in sadjarskega vladetinstva v Sremu, sem našel tamkaj na tisoče mladih in starih breskev, jablan in hrušek, podprtih s koli. V Sremu doživljajo silne burje in čestokrat po ves dan trajajoč neprestani veter. Tu ni držala še tako solidna vez, vihar je iztrgal kole, ako pa vez ni popustila, je nihal kol v zraku ter tolkel po drevescu. Nehvaležni kol je odrgnil mlado skorjo, posledica pa je bil splošni rak pri najlepših mladih drevescih, da ne govorimo o starejših drevesih.

Takoj sem dal odstraniti kole tako pri mladih kakor tudi pri starejših drevesih, obenem pa sem odredil radikalno oblikovno rez, da bi posamezne veje dobile dovolj nosilne moči in da bi se deblo ob vsakem vetru lahko gibalo v vseh smereh. Drevesu je to gibanje potrebno, kajti to so njegove telovadne vaje, da lahko utrdi svoje deblo in veje. V splošnem veter torej ni nikak sovražnik, temveč prijatelj drevesa. Kajti drevesa v popolnoma nevetrovnih legah obolijo in ne uspevajo.

To je dokazal tudi omenjeni sadonosnik v Sremu po poteku dveh let. Odlikoval se je po veseli rasti, bilo je pa malo boleznih in mnogo lepega sadja. Če je prišla zima z mnogim snegom, ki je debelo obležal na vejah in ga veter ni hotel stresti raz vejevja, je bilo pač treba poseči vmes, kajti sicer itak ne bi bilo nikake sadne kulture.

Pri vseh bodočih novih nasadih v velikem ali malem obsegu načelno nismo več uporabili drevesnih kolov. Glavna stvar je, da se pri sajenju zemljo okrog korenin trdno pohodi. Tam doli sem se tudi naučil še nekaj drugega: deblo je treba po možnosti prigrniti z zemljo. Drevesce nima v prvem času samo trdne opore, temveč pri tamkajšnji veliki suši se na ta način ohrani vlaga okrog debela v večji množini, tako da drevesca ni treba zalivati. Nad zemljo je treba po možnosti izvajati kratko vez, da bi se na ta način ploskev izhlapevanja na prostih delih drevesa čimbolj omejila. To je zlasti važno pri nasadih breskev. V drevesnici tvorjeno krono prirežemo po možnosti zelo radikalno ter pustimo samo tri do štiri zdrave oči. Take breskve tvorijo v prvem letu več kot meter dolge poganjke, obenem pa tudi novo krono na lico mesta. Po treh letih imamo na ta način krepka in obenem že rodeča drevesa, dočim ostale breskve, katerim smo pustili krono, hiračo kot pravi pohablenci ter se ne morejo ubraniti boleznih. Drevesni koli bi bili tu naravnost škodljivi, nisem pa imel niti enega drevesa, ki bi bilo zraslo posev. V prvem letu je treba periodično obiskati mlada drevesca. Ako se je debelce po viharju nekoliko zrahljalo ali nagnilo, je treba zemljo z nogami okrog debela pritrditi. Zapolniti si je sledede začelo. Vse mlade rastline tvorijo najprej korenine in potem šele poganjke. Ako pa starejša presajena drevesa poženejo najprej listje, pozneje pa nikakih korenin, jih že moramo prištevati med smrtno kandidate in večne pohablence. Taka drevesa je treba radikalno vreči iz sadonosnika. Načelno sadimo le zelo mlada in ne starejša, četudi še tako mlado frizirana drevesca iz drevesnice. Franz Rudl

go gošče in druge nesnage, ki pozneje kis pokvari. Na ta način pridobimo več boljšeja in stanovitnejšega kisa. Dober kis se lahko izdelata tudi iz sadnih odpadkov in iz zelenega odpadnega sadja, ki ga v stočenem ali zmletem stanju napolnimo v posodo ter enako postopamo, kakor s tropinami. Sch.

× Najslabša žetev avstralske pšenice izza zadnjih 30 let. Kmetijski minister Avstralije je ugotovil, da je Avstralija letos vsled velike suše zabeležila najslabšo žetev pšenice od leta 1914 do danes.

**Zatemnitev od 15. do 21. oktobra
od 18.15 do 5.30 ure!**

MALE VESTI

* Führer je o priliki kitajskega narodnega praznika poslal prezidentu Vangčingvaju prisrčne brzojavne čestitke.

* Državni pogreb za generala Rudolfa Schmundt-a. Te dni je preminul za posledicami težkih poškodb, ki jih je zadobil o priliki zločinskega atentata na Führer-ja dne 20. julija t. l., general Rudolf Schmundt, eden izmed najožjih vojaških sotrudnikov Führer-ja, ki je zavzemal mesto glavnega adjutanta in šefa personalnega urada vojske. Führer je odredil za zaslužnega generala državni pogreb, ki se je vršil pretekli petek popoldan v Tannenbergu. Svečane državnega akta so se udeležili visoki predstavniki vojske, stranke in države. Svojemu mrtvemu sodelavcu je Führer podelil najvišje odlikovanje Velike Nemčije: najvišjo stopnjo Nemškega reda z meči. Zalni govor je imel Generalfeldmarschall Busch, ki je položil pred krsto Führer-jev venec.

* Heinrich Himmler je obiskal Wien. Reichsführer-~~ff~~, Heinrich Himmler, je bival v preteklem tednu dva dni v Wien-u, kjer je imel razgovore z vodilnimi osebnostmi in si pri tej priliki ogledal razne naprave.

* Smrt domovini zvestega Spodnještajerca. Pred par dnevi so v Sachsenfeldu položili k večnemu počitku uglednega kmetovalca Vinzenza Wabitscha, znano osebnost v številnih krogih savinjskih hmeljarjev. Pokojnik, ki je vodil od maja 1941 v Ortsgruppi Sachsenfeld Führungsamt II in pozneje tudi mesto tiskovnega vodje, je bil eden izmed tistih redkih hmeljskih trgovcev, ki ni trgovač z židi, temveč naravnost z nemškimi hmeljskimi trgovci v Nürnberg-u. Pokojnik Wabitsch je bil dober poznavalec nacionalsocializma in vnet častilec Führer-ja in njegovega gibanja. Bil je zelo prijazen človek, in je vsakomur pomagal z besedo in dejanjem.

* Smrtna kosa. Pri pospravljalnih delih, oziroma čiščenju nekega pogoščja v Koblenz-u sta se 21. septembra smrtno ponesrečila Franz Godler, bivši posestnik iz Malega vrha (Globoko) pri Rann-u in njegov 21letni sin Mirko Godler. Smrt obeh vzglednih mož je izzvala žalost v številni rodbini in pri znancih.

* Zadnja pot kamerada Fritz Winder-ja. Preteklo soboto se je vršil v Marburgu slovesni pogreb za Pq. Fritz Winder-ja, ki je postal žrtev tolovajev. Pokojnik, kateremu je letos sovražni bombni teror ubil ženo in otroka, je bil eden izmed neustrašnih borcev za nemško Spodnještajersko. Poslovični govor je imel Kreisleiter Strobl, ki je v globokih in jedratih besedah opisal Winderjevo življenje, ki je veljalo samo Führeru in Nemčiji. Ob zvokih pesmi »Vom guten Kameraden« ter ob častni salvi je povedel Kreisleiter Strobl edinega sina — sirota k grobu svojega prerano umrlega očeta. Nemški himni, ki ju je odsvirala godba Wehrmannschafft, sta zaključili žalno svečanost.

* Okrog 10.000 francoskih otrok je v zadnjih tednih prbežalo iz Francije na švicarska tla. Tako poroča švicarska telegrafska agencija.

* Strahoviti potres v Anatoliji. »Svenska Dagbladet« poroča iz Ankare: Pred par dnevi je opustošil Anatolijo velik potres, ki je potušil 2300 hiš. Več vasi je bilo popolnoma izravnanih z zemljo. Števila smrtnih žrtev še niso mogli ugotoviti, ker pospravljanje ruševin še ni končano.

* Strahovlada boljševikov na Madžarskem. V Budimpešti so prispeli begunci iz sedmograškega obmejnega ozemlja, pripovedujoč o sovjetski strahovladi. Po njihovem pripovedovanju so zahtevali boljševiki po prihod v dotična naselja takojšnjo oddajo vseh živih in vseh perila.

VINOGRADNIŠKI IN SADJARSKI KOTIČEK

Kako napravimo kis iz sadnih tropin in odpadkov?

Dober domač kis je zelo čistan ter ima prednost pred različnimi industrijskimi izdelki, ker ne škoduje zdravju. Dober domač kis napravimo tako-le:

Za napravo kisa pridejo v poštev sadne tropine, iz katerih je bil iztisnjen sok uporabimo pa tudi lahko razne odpadke od sadne predelave ter odpadlo, še ne dozorelo sadje. Dober in stanovit kis iz sadnih tropin dobimo tako-le:

Čim se drozga, to je zmleto sadje, tri do štirikrat iztisne, kar je odvisno od stiskalnice in od običaja, se tropine razdrobijo in takoj narahlo nasujejo v primerno posodo. V ta namen vzamemo sod z izvzetim dnom ali pa nalašč za to napravljeno kad. Velikost posode se ravna po množini tropin, sicer pa naj ne bo manjša od 100 litrov, ker se tropine v manjši posodi nenakomerno sequevajo ter so radi večje površine izpostavljene kvarjenju. Očetne bakterije so mala živa bitja, ki pri kipeju pretvarjajo alkohol v kis, to pa le pri zadostni toploti in pri dostopu zraka. Posodo radi tega ne smemo neprodušno zapreti in jo pokrijemo le toliko, da zavarujemo vsebino pred nesnago in mušicami. To pa tako, da ima zrak dostop. V pokrovu naj bo vdolano fino sito ali pa platnena krpa, za silo pa lahko pokrijemo z gosto platneno ruto. Napolnjene tropine začno kipeiti in se pri tem segrejejo, pri tem pa delujejo očetne bakterije, ustvarjajoč očetno kislino. Paziti je treba, da se ta proces pravilno vrši. Pri hladnem vremenu so tropine mrzle in se težko ogrejejo. V tem slučaju se njih vrenje pospeši s predhodnim sequevanjem tropin samih ali pa tako, da se jih poskropi z vročo vodo. Nasprotno pa se v toplem vremenu prehitro sequejejo in postanejo za delovanje očetnih bakterij prevroče. V tem kakor tudi v prvem

primeru so izpostavljene gnitju. Tedaj jih je razgrniti, premetati ali ohladiti tako, da se jih poskropi z mrzlo vodo. Najprimernejša toplota je okrog 30—40 stopinj Celzija.

Ko so tropine dovolj secrete ter okisane, kar se zgodi v štirih, ob hladnem vremenu pa v desetih dneh, nalijemo nanje toliko vode, da stoji čez nje. Okisanje tropin spoznamo po tem, da imajo tropine, ki smo jih z roko prinesli iz posode, oster okus in vonj. Po preteku nekaj dni, ko je nalita voda kislino izlužila in postala dovolj kislila, jo odtočimo. Posoda pa mora biti zato opremljena s pipo ali vsaj navrtana. Na tropine pa se nalije ponovno vode in se po preteku nekaj dni zopet odtoči. To ponavljamo vse do tlej, dokler je voda količkaj kislila. Nato se tropine zavrzje, posodo pa napolni s svežimi tropinami ter je enako postopati kakor prvič. Za polivanje tropin pa uporabimo najprej tisto vodo, ki je bila nazadnje odtočena s tropin in ni bila dovolj okisana, da bi se jo prililo h gotovemu kisu.

Na splošno je razširjen običaj, da se okisane tropine preša ali stiska na isti stiskalnici, ki jo uporabljamo za prešanje sadne ali vinske drozge. To postopanje pa je popolnoma napačno in ima zle posledice za kakovost pijače, ker se stiskalnica nikoli ne da tako temeljito oprati, da ne bi uplival predhodno prešan kis na sadni ali vinski most. To je često vzrok, da je taka pijača naqnejna kvarjenju ali kisanju. Kisa tedaj nikoli prešati na isti stiskalnici, na kateri se preša drozga za izdelovanje sadnega ali vinskega mosta. Način pridobivanja kisa potom dotakanja ima to prednost, da ne rabimo nikake stiskalnice. Kis je v tem slučaju popolnoma čist, česar pri stiskanju ne dosežemo in pride vanj pri mešanju mno-

HRABRI SPODNJEŠTAJERCI

Eisernes Kreuz I. Klasse je sprejel za hrabrost na fronti Obergefreiter Josef Swer iz Ortsgruppe Thesen (Kreis Marburg-Stadt). Z istim odlikovanjem je bil odlikovan Gefreiter Martin Fekonia iz Ortsgruppe Kirchberg (Kreis Pötau).

Eisernes Kreuz II. Klasse je prejel Leutnant Sepp Mandl iz Ortsgruppe Thesen (Kreis Marburg-Stadt), odlikovan pa so bili s tem odlikovanjem tudi Gefreiter Franz Kuřnik iz Zoggendorfa (Kreis Pötau) in Gefreiter Stanislaus Roschkar, Ortsgruppe Kaisersberg (Kreis Pötau).

Kriegsverdienstkreuz II. Klasse mit Schwertern je prejel Wehrmannschaftsführer Anton Andritz iz Ortsgruppe Saldenhofen (Kreis Marburg-Stadt).

Arbeitseinsatzingenieur-jev, ki skrbijo po mnogoštevilnih obratih za pravilno in racionalno vpostavo delovnih sil. Cisto v kratkem času je po zaslugi te ureditve uspelo znižati zahteve po delovnih silah pri vojnem gospodarstvu za dve petini. Glavno delo Arbeitseinsatzingenieur-jev je, izvajati vzpodbude in navodila Reichsarbeitsseinsatzingenieur-ja v pogledu izrabljanja delovnih sil v vojno-produkcijske svrhe. Velika podjetja imajo celo več takih inženirjev, medtem ko so v koncernih uvedli ureditve takozvanih Konzernarbeitsseinsatzingenieur-jev.

Pomanjkanje premoga v Parizu. Mestna uprava v Parizu je sporočila, da prebivalstvo najmanj do januarja 1945 ne bo moglo računati na dodelitve premoga v svrhu kurjave po hišah.

Tiskovine, blagovni vzorci in poslovni papirji kot pisemske pošiljke. Kakor je bilo nedavno objavljeno, se lahko pošilja v izjemnih primerih tiskovine, blagovne vzorce in poslovne papirje po običajnih načinih pakiranja kot pisma s predpisanim plačanjem poštnine v obliki pisemskih znamk. Prebivalstvo se pa opozarja, da velja ta izjema samo v res potrebnih primerih. V kolikor se občinstvo samo v tem pogledu ne bi držalo discipline, bo poštna uprava znižala dovoljeno najvišjo težino pisma. Slično velja za pot paketiča do pisma paketa. Sodelovanje občinstva je tu potrebno. Znižati se da število paketov, če pošiljatelj natančno izkoristi vsako paketno pošiljko. Tako se na primer lahko združijo materje, ki skupno pošljejo v enem paketu stvari, namenjene za otroke, nahajajoče se v istih taboriščih.

Letalo na pogon s plinom iz lesa. Stotnik švicarskega vojaškega letalstva Ernst Wyss je zgradil letalo, ki ga goni generator na leseni plin. Za enourni polet je uporabil 34 drvnega olja. Brzina letala, ki je postalo radi montiranega generatorja za 120 kg težje, znaša 120 km na uro.

Nemčija skrbi za svoje vojne poškodovance. Oktobra in novembra se vršijo nadaljevanja šestmesečnih izrednih učnih tečajev za vojne poškodovance v svrhu pripravljanja za zrelostno izkušnje. Gre za poškodovance druge in četrte stopnje.

Inozemski delavci v Nemčiji. Reichsorganisationsleiter Dr. Ley je na nekem svojem inšpekcijskem potovanju govoril voditeljem skupnostnih delavskih taborišč o naslovni temi ter izjavil med drugim sledeče: »Inozemski delavci predstavljajo v nemškem gospodarstvu važnega činitelja. Ni vseeno, kako jim voditelji stanovanjskih taborišč po končanem dnevnem delu uredijo življenje. Mi skrbimo za iz inozemstva došle delavce po naši nemški gostoljubnosti in tudi ne klonimo pred nikako nevarnostjo. V čast inozemskih delavcev ugotavljamo, da so se izjalovili vsi poskusi sovražnega vplivanja na dostojnost tega delavstva. Bistvena zasluga gre tudi duhu, ki ga pozna nemška obratna skupnost.«

Z nogami piše s peresom, svinčnikom in na pisalni stroj. Neka mlada Norvežanka, ki nima rok, je nedavno absolvirala trgovsko šolo. Njena spričevala niso v ničemer zaostajala za spričevali sošolok. Vsa pisemska in risalna dela je opravila s pomočjo prstov na nogah. Višek energije in volje do dela in življenja je pokazala z znanjem stroje-pisa in stenografije. Dekle piše s prsti svojih nog. Pri pisanju na stroj sedi seveda pred strojem na isti mizi ter piše kakor pišejo ostale ženske z rokami.

Gojitev dišav in zdravilnih zelišč postane obvezno. Da bi se krilo naraščajoče potrebe dišav in zdravilnih zelišč valed manjkajočega uvoza, bodo v bodočem gospodarskem letu nekatere vrtnarije obvezno gojile dišave in zdravilna zelišča.

Popravila nogavic ni plačevati naprej. Nekateri trgovci, ki prevzemajo nogavice za popraviljanje, zahtevajo pri prevzemu predplačila. Komisar Reich-a za določanje cen ugotavlja, da je za popravila nogavic predpisane vsote plačevati šele po popraviljanju nogavic.

Nova podzemeljska razsvetljava. Radi bombnih napadov si je velik del nemške oboroževalne industrije uredil podzemeljske tovarniške objekte, ki so varni pred sovražnimi bombami iz zraka. V teh tovarnah potrebujejo noč in dan umetno svetlobo ter svetiljo večinoma z raznovejšimi svetilkami na parni pritisk (Quecksilber-Niederdruckdampflampen), ki spreminjajo ultravijoličaste žarke v vidne žarke. Svetilke imajo meter dolgo obliko palice in se jih lahko priključijo na vsak izmenični tok. Svetloba je slična dnevni in jo doslej še ni dosegel noben drugi način svetlobne tehnike.

Ne obremenjujte pošte s pisanjem razglednic! Vsako pošiljanje pozdravov na razglednicah je luksuz, ki si ga lahko privoščimo po vojni.

TO IN ONO

Kako najdejo živali svoj dom?

Velika skrivnost, kako najdejo višje živali, posebno ptice preko velikih daljav pot v domovino, je človeštvo zanimala že od pamtiveka. Tem bolj čudno je, da se je znanost lotila te skrivnosti šele pred nedavnim časom, to je l. 1930., in jo je nekoliko rešila s poskusi. Odložili so n. pr. pse in opazovali, kako so se vračali domov. Napravili so podobne poskuse z netopirji, posebno dobro pa so uspeli slični eksperimenti s pticami. Pri tem je šlo za živali, ki so si bile po zmogljivosti svojih čutov in načinu gibanja zelo različne. Pes, ki je prikovan k zemlji, nima posebnega vida, netopir slabo vidi, ptice pa imajo izvrstne oči. Toda celo pri pticah so poskusi pokazali, da ne najdejo domov samo za voljo orientacije z očmi, raziskovalci so odkrili, da imajo ptice posebne darove, ki jim dajejo v tujini občutiti smer proti domovini in ki jih na poti tudi dovoljno usmerjajo. Pred kratkim je znani prof. dr. Bastian Schmid, ki se je proslavil s svojimi poskusi s psi, sistematično preizkušal gozdne miši, da ugotovi, kako najdejo domov.

Od cele vrste miši, ki so jih ujeli v nekem skednju v okolici Münchena, je izbral dve ter ju zaznamoval s tem, da jim je odrezal šopke dlake. Potem ju je večkrat odnesel drugam in sicer na daljavo do 787 m od doma oziroma skednja. Živalci je prenašal v pasti, ki jo je pokril s cunjami in položil v posodo, tako da niso videli ničesar. Prenesel ju je na novo mesto tudi po ovinkih, ne naravnost.

V vseh primerih sta miši našli pot do skednja. Ker so bila vrata zaprta, sta morali v zgradbo na ta način, da sta preplezali zid po divji trti, ki se je vzpenjala ob zidu. Na strehi je bila majhna odprtina, skozi katero sta prišli v notranjost. Vračali sta se samo zvečer, in sicer v začetku mraka. Živali je prof. Schmid odlagal v vrtove, v neki kamnolom, na prsto polje, na železniški nasip in v gozd in pot ju je vodila vedno mimo cele vrste vil, garaž in shramb ter vrtov, nikoli pa se nista udomačila tu, temveč sta se vrnila v prvotno domovanje, tako da bi lahko govorili o nekakšni ljubezni do doma. Verjetno je, da sta prišli v vrtu ob skednju ali vsaj v bližini na svet. Zanimivo je to, da je bil povratek zelo odvisen od vremena. V slabem vremenu sta prišli že 24 do 48 ur pozneje domov, v lepi pomladi lanskega leta pa se je ena izmed miši, ki jo je raziskovalec odložil v gozdu, potepala 66 dni okrog in se vrnila potem, ko je nastal vremenski preobrat. Kar sta živali telesno zmogli, ne smemo podcenjevati. Če so pse odložili do 12 km od doma, miši pa le 787 m, je treba upoštevati, da je razmerje med dolžino mišjega trupa in trupa ovčarja kakor 6:72. Kilometer poti ustreza okroglo 1400 dolžinam pasjega trupa, nasprotno pa 16.700 do 20.000 dolžinam miši.

Na podlagi pretekav je mogoče trditi, da temeljni sposobnosti miši, da najdejo v vseh primerih pot domov, na posebnem orientacijskem čutu in samo v nekaterih primerih na spominu poti, ki so jih kdaj že pretekle. Kateri činitelj sodeluje pri tem poskusu nam do sedaj ni znano.

* **Hudji udarci za kitajsko pokrajino Anvej.** Tem letošnjega poletja je prejel kitajsko kmetiško prebivalstvo pokrajine Anvej, ki jo kontrolira maršal Čangkašjek v Čungkingu, več hudih udarcev. Vzporedno s sušo so se pojavile v velikih množinah kobilice, mimo tega pa so še razsajali silni viharji. Prebivalstvu velikih področij grozi lakota, ker krije žetev jedva 30 do 50 odstotkov lastne potrebe. Pokrajinska vlada v Anveju je zaprosila vlado v Čungkingu za pomoč.

* **20.000 Lir za dvokolo.** V Rimu ukradejo dnevno 300 koles. Ker je celokupni tramvajski in avtobusni promet ustavljen vsled pomanjkanja električnega toka in goriva, je prebivalstvo v veliki meri navezano na uporabo biciklov. Pred letom dni je stalo kolo v Rimu 1000 Lir, sedaj pa že plačujejo 20.000 Lir.

* **Rekord zakonskih ločitve v Angliji.** V Angliji beležijo pravci rekord zakonskih ločitve. Kakor poroča »Daily Telegraph«, bo londonsko sodišče za zakonske ločitve obravnavalo nič manj kot 3407 slučajev.

* **Prehrana nemškega naroda.** Staatssekretär Riecke iz ministrstva prehrane in kmetijstva ugotavlja, da je naša prehrana navezana na lasten prostor. Ker se nemškega kmetijstva tudi v času dovoza prehrane iz povečanega področja nikdar ni zamerjalo, stojimo pred prehranjevalnim letom, ki nam bo prineslo sicer težave, ki pa še zdaleka ne bo podobno katastrofalnemu letu 1918. Vsi ukrepi imajo namen, osigurati temeljno prehrano nemškega ljudstva. To je povzročilo tudi malenkostno znižanje obroka kruha. Znižanje teže kladnim svinjem je znižalo potrošnjo žita in krompirja v krmilne svrhe, kar pomeni plus za ljudsko prehrano. Riecke povdarja, da je najtlačnejše izvesti vse ukrepe, zadevajoče rejo malih živali. V svrhu osiguranja glavnih področij človeške prehrane se mora nekaj manj važnih živil prirediti. Da se poveča količina krmil, bomo omejili izdelovanje piva. Dodeljevanje kavinega nadomestka se bo količinsko znižalo iz istega razloga. Sladkorja za izdelovanje močnih jedil se v bodoče slaščičarjem in pekarnam ne bo več dodeljevalo. Na ta način prišteden sladkor pride v korist hišnim gospodinjstvom in bo omogočil še nadaljnje dodeljevanje dosedanje količine sladkorja.

* **Otroci naj ne spuščajo zmajev.** Ker se v jesenskem vetrovnem času mladina rada igra s spuščanjem papirnatih zmajev v zrak, se opozarja, da je to sedaj v vojnem času iz vojaških razlogov prepovedano. Za morebitne prestopke bi se kaznovalo starše.

* **Pošne znamke bodo prodajali tudi trgovci na drobno.** Tako je odredil minister pošte, in sicer samo na potrošnike na drobno. S tem se bo poenostavilo in olajšalo nakup poštnih vrednot posebno v krajih, ki so poškodovani po letalih.

* **Razbremenitev uradnih zdravnikov v korist vojno važnih zdravstvenih nalog.** Kakor je odredjeno privatnim zdravnikom, tako so dobili tudi uradni zdravniki navodila, da v času trajanja vojne ne izdajajo več zdravniških spričeval za razne ugodnosti, kakor na primer za dosego Bezugscheine, dopusta itd., če bi s tem delom trpela uradna zdravniška služba. Hkrati so naprošene vrhovne državne oblasti, da zahtevajo od podrejenih uradov samo v neobhodno potrebnih primerih predložitve zdravniških spričeval. V kolikor se še bo taka uradna zdravniška spričevala potrebovala, jih bodo zdravniki izdajali na podlagi točne preiskave na predpisane tiskovine, sestavljene v kratkem brzojavnem slogu.

* **Odrredba o osebni odškodnini velja tudi za zaščiteni nemške države.** Izšla je odredba, da velja odredba o osebni odškodnini tudi za zaščiteni nemške države (Schutzangehörige), nadalje za delavce iz vzhoda in poljske delavce, če so utrpeli osebno škodo, škodo v zasilni službi ali pa letalsko-zaščitno škodo. Ta ugodnost se nanaša tudi na njihove zaostale. Predpogoj je, da se ne uporablja odškodnine in oskrbe po neugodnem zavarovanju Reicha.

* **Rekord v potapljanju.** Švedski potapljači so popravili dosedanj rekord 70 m na 86 m globine. Pri tem so bili opremljeni z navadno potapljaško obleko ter so dobivali zrak na dosedanj način.

* **Uveljavljenost Arbeitseinsatzingenieur-jev.** Ureditev in uvedba Arbeitseinsatzingenieur-jev, delo Reichsministra Speer-a, se je v enem letu na celi črti uveljavila. Pod nadzorstvom Reichsarbeitsingenieur-ja Gotthard Friedrich-a stoji 10.000

Življenje naših gob

Med vsem rastlinetvom se gobe najbolj odlikujejo po številnih vrstah in podvrstah, po oblikah in sličnostih.

Gobe so eno- ali večstanične rastline brez zelenila (Klorofil) in brez cveta, toda vsaka goba ima semena za svojo razmnožitev. Ta semena se imenujejo troši. So tako drobni, da jih s prostim očesom sploh ne vidimo. Ako povežemo klobuk zrelega gobana čez noč na črni papir, zagledamo prihodnje jutro na papirju množino finega praha, da lahko s prstom pišemo po njem. To so troši ali gobja semena. Le skozi močno povečano steklo vidimo, da so troši raznih oblik in barv (jajčasti, vretenčasti in podolgovati; črne, temnoviolčaste, rumene, rožnate ali bele barve).

Za nas pridejo v poštev le gobe višje skupine, to je take, ki imajo vidna oba glavna dela: klobuk (kapa) in koren (bet). Takih gob je nad 1200 vrst. (Gobe nižje skupine n. pr. plesni, glivice, sneti, rje itd. pridejo ob drugi priliki na vrsto).

Nekatere vrste gob imajo milijarde semen, ki jih najlažja sapica raznese na vse strani. Troši, ki padejo na ugodna tla začnejo kaliti, poženejo v

tih niti (Mife), ki se na vse strani prepletajo liki pajčevine. Ta mrežasta pajčevina se imenuje podgobje (micelij) in je bolj rumenkaste ali rjave barve. Kjer se nitke križajo, nastane navadno plod ali sad, to je miada gobica. Ob prerezu so gobe bele, rumenkaste, sive, temnorjave in tudi črne barve. Pri nekaterih gobah pa prerez prej ali slej izpremeni prvotno barvo.

Trpežnost micelija je zelo različna z ozirom na tla. So miceliji, ki rodijo po ca 15 let, dočim nekateri usahnejo že po prvem letu. Tudi trpežnost in odpornost sadov to je gob samih je različna. Poznamo gnojne glive, ki trajajo le par ur; imamo gobe, ki jih prva slana popolnoma uniči, imamo pa tudi vrste luknjičastih gob, ki se drže neizpremenjena leta, celo desetletja (drevesne ali lesne gobe).

* Gostilne in prenočišča morajo sprejemati goste! To velja posebno na podeželju ter ne gre, da bi se poklicno in po opravihih potujoče ljudi odklanjalo, če prosijo za prehrano in prenočišče. Gostilniški in hotelski obrati, ki poslujejo, so dolžni sprejeti in postreči gosta, tudi če je to povezano z vojnim težavami.

OSRAM

*macht vieles leichter:
- auch
nächtlige Wege.*

Wer als Fußgänger oder Kraftfahrer erlebt hat, wie schwarz die Nacht zu sein vermag, wird das Licht der OSRAM-Lampe besonders schätzen. Doch auch sonst gilt: „Keine Nacht war noch so dunkel, der nicht abgesiegt das Licht!“
OSRAM.

*viel Licht für
wenig Strom!*

NEUES Pulver für Wuchs und Mästung der Schweine
REDIN,
mit garantiertem Erfolg

Zentraldrogerie Emil Thür
Marburg (Drau), Herrng. 33

**Nebensächlich
oder unwichtig**

sind heute viele alte Gewohnheiten gegenüber dem einen Ziel: Dem baldigen Sieg. Zahnpflege ist zwar nicht unwichtig, aber Aufmachung u. Geschmack einer Zahnpasta. „Rosodont“ bittet hierfür ebenfalls um Verständnis.

Rosodont
Bergmanns feste ZAHNPAST

✠ Zutiefst erschüttert, geben wir die unfaßbare Nachricht, daß unser innigstgeliebter Sohn, Bruder und Onkel

Johann Krainz
Kanoniker

im Alter von 26 Jahren, seiner, an der Ostfront erlittenen schweren Verwundung am 9. September 1944 in einem Feldlazarett erlegen ist. Die Seelenmesse wird am Sonntag, den 8. Oktober 1944, um 10 Uhr, in der Pfarrkirche in Wachsenberg gelesen.

Wachsenberg, Marburg-Dr., am 13. September 1944.

In tiefster Trauer:

Juliane Krainz, Mutter; Theresia, Schwester; Franz, Bruder; Eduard, Neffe; Antonie Kampusch, Großmutter, und alle übrigen Verwandten. 698

✠ Unsagbar hart und schwer traf uns die traurige Nachricht, daß unser, über alles geliebter Sohn, Bruder und Schwager

Ludwig Blaschitsch
Oefr. in einem Inf.-Reg., Träger des Verwundeten- und Infanteriesturmabzeichens

im 21. Lebensjahre, am 13. August 1944, fern seiner geliebten Heimat, bei den schweren Abwehrkämpfen im Osten den Heldentod fand. 686

Lapriach, Windischleitz, Marburg-Dr., Sudetenland, im Oktober 1944.

In tiefer Trauer:

Franziska Blaschitsch, Mutter; Johann, Anton, August, Franz, Brüder; Anna, Angela, Helena, Schwägerinnen, und alle übrigen Verwandten.

✠ Hart und schwer traf uns die traurige Nachricht, daß unser herrerguter Gatte, Sohn, Bruder Onkel und Schwager

Hans Piwetz
Obergefreiter

im Alter von 21 Jahren, am 26. August 1944 an der Ostfront, sein junges Leben fürs Vaterland gegeben hat.

Tannenberg, Schöber, Freigraben bei Marburg-Dr., am 5. Oktober 1944.

In tiefer Trauer:

Aloisia Piwetz, Gattin; Johann und Aloisia, Eltern; Maria, Christine und Aloisia, Geschwister; Toni, dzt. im Felde, und Josef, Brüder, und alle übrigen Verwandten. 687

✠ Noch haben wir den tiefen Schmerz anlässlich des Heldentodes unseres lieben Sohnes Albin, gefallen am 27. Juli 1944, nicht überwunden, traf uns erneut die überaus schmerzliche Nachricht, daß unser zweiter Sohn, Bruder, Schwager und Onkel

Hans Jakopina
Gefreiter

am 2. August 1944, im 22. Lebensjahre, an der Ostfront, den Heldentod fand.

Hohenschwangau (Lager), Kachel, Graz, Karlovac, Marburg-Dr., am 11. Oktober 1944.

In tiefer Trauer:

Anton und Theresia Jakopina, Eltern; Hermann, Sigmund und Anton, dzt. bei der Wehrmacht, Brüder; Tilda Grafelner, Antonie Klitschek, Aloisia, Schwestern, u. alle übrigen Verwandten. 673

✠ In unermeßlicher Trauer geben wir die tiefbetrübt Nachricht, daß unser einziger, vom Herzen geliebter, unersetzlicher Sohn, Bruder und Neffe

Alois Pilich
Gebirgsjäger

am 28. Juli 1944, im Alter von 20 Jahren, an der Ostfront gefallen ist. 671

Pettau, Marburg-Dr., Graz, im Oktober 1944.

In unsagbarem Schmerze:

Franz und Maria Pilich, Eltern; Christine, Schwester, und alle übrigen Verwandten.

✠ In Erwartung eines glücklichen Wiederschens in der Heimat, erhielten wir die traurige Nachricht, daß unser lieber, unvergeßlicher Sohn und Bruder

Karl Kraner
44-Grenadier

am 21. Juli 1944, im Alter von 30 Jahren bei den schweren Kämpfen an der Ostfront, gefallen ist. 672

Weißenberg, Egidl/Büheln, den 3. Oktober 1944.

In tiefer Trauer:

Karl und Maria Kraner, Eltern; Josef und August, Brüder; Maria, Johanna u. Karoline, Schwestern, u. alle übrigen Verwandten.

✠ Hart und schwer traf uns die traurige Nachricht, daß unser geliebter Sohn und Bruder

Method Emerschtsch
Jäger

am 28. August 1944, im Alter von 19 Jahren, an der Ostfront gefallen ist. 853

Friedau, Kreis Pettau, im September 1944.

In tiefer Trauer:

Jakob, Vater; Theresia, Mutter; Cyrill Bruder.

In tiefstem Leid geben wir bekannt, daß unser innigstgeliebter, unvergeßlicher Gatte und Vater, Herr

Josef Schepetauz
ehemal. Landwirt

im Alter von 58 Jahren, am 29. August 1944 verschieden ist.

Weikersheim, Hauptstraße 43, Bad Mergentheim, Würzburg, im September 1944. 854

In tiefer Trauer:

Rosa Schepetauz, Gattin; Josef, Gustav, Ferdinand, Emil, Johann, Stanislaus, Söhne; Rosa, Olga, Josefina, Töchter.

KLEINER ANZEIGER

Zu verkaufen

6 Stück Bienenstöcke, tadello, aus 4 cm starkem Material, Obenbehandlung, System „Boczonady“, 18 Rahmen fassend, um 4 40 RM zu verkaufen oder gegen Bienenstockwaage zu tauschen. Zu sehen: Samstag Nachmittag und Sonntag, Wolfgruber, Windenauerstraße 48, Marburg-Dr. 674-3

Stellengesuche

Inwohnerin sucht Stelle auf einer Wirtschaft am Lande, 3 Arbeitskräfte. Adr. in der Verw. des „Staj. Gosp.“. 670

Offene Stellen

Winzerfamilie, brave und ehrliche, mit 4-5 Arbeitskräften, auf einen schönen Weingutsbesitz gesucht. Der Posten ist sofort oder am 8. November beim Winzerwechsel anzutreten. Anschrift erteilt in der Verw. d. Bl. 800-6

Suche ehrliche, fleißige Winzerfamilie für Weingarten in der Nähe Marburgs. Zuschriften unter „Winzer“ an die Verw. des Blattes. 841-6

Ochsenknechte dringend gesucht. Bezahlung in Barlohn und Deputaten. Anträge an Forstverwaltung Wormberg. 845-6

Suche Wirtschaftlerin bis 50 Jahre, gute Köchin, auf kleinen Landbesitz. Anträge unter M. G. Postlagernd Kirchberg in Büheln. 659-6

**AMTLICHE
BEKANNTMACHUNGEN**

Bekanntmachung

Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark über Außerkraftsetzung des Petroleumbezugsberechtigungsbeschlusses (L. LB. K und H-Karten)

Mit sofortiger Wirksamkeit werden die Bezugsberechtigungsbeschlüsse für Petroleum (L. LB. K und H-Karten) außer Kraft gesetzt. Einzelhändler dürfen hierauf keine Ware ausfolgen. Die Besitzer solcher Bezugsberechtigungsbeschlüsse haben dieselben unverzüglich beim zuständigen Bürgermeisterrat abzugeben und erhalten dort den nummern gültigen Bezugsausweis. Im Auftrag: Dr. Walter 3861

Suche Wirtschaftlerin bis 50 Jahre, gute Köchin, auf kleinen Landbesitz. Anträge unter „M. G.“, Postlagernd Kirchberg in Büheln. 659-6

Heirat

Arbeiter sucht zw. Ehe-Fraulein mit kleinem Besitz von 20-26 Jahren. - Zuschrift an die Verwaltung des „Staj. Gosp.“, unter „Zukunft 45“. 669-12

Funde - Verluste

Derjenige Mann, der am Sonntag, den 8. Oktober, auf dem Wege von Leonhard - Leitersberg mit meiner Aktentasche, Handtasche u. sämtlichen Dokumenten davongefahren ist, soll die Sachen sofort in der Herren-gasse 56, abgeben. Auf Grund der Personenbeschreibung erfolgt sonst Anzeige bei der Polizei und auch Gendarmerie in Leonhard. Rosa Rezor-schek. 675-13

Verschiedenes

Dreschmaschine m. Handbetrieb wird getauscht gegen Kabinenwagen. - Lach Maria, Nikolai 34, Kötsch. 682-14

**UPOŠTEVAJTE
PREDPIS
LETALSKE
ZASČITE!**

ANZEIGEN
im „Stajerski
Gospodar“ sind
erfolgreich!